

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: 6208 B Ekonomika a management
Studijní obor: Obchodní podnikání

Naučné stezky v cestovním ruchu vybrané části Šumavy

Vedoucí bakalářské práce
RNDr. Josef Navrátil, Ph.D.

Autor
Jana Hanakovičová

2011

Volná strana pro
vložení originálu
zadání BP

Volná strana pro
vložení originálu
zadání BP

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Naučné stezky v cestovních ruchu vybrané části Šumavy“ vypracoval samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30.3.2011

Jana Hanakovičová

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce za přípravu pracovních materiálů zveřejněných v kurzu Moodle EF JU v ČB „Navrátil – Bakalářská práce“ a umožnění jejich využití v textu mé bakalářské práce. Dále děkuji Správě NP A CHKO Šumava za povolení provádění výzkumu a ubytovacím zařízením za ochotu a vstřícnost při vykonávání dotazníkového šetření.

OBSAH

1	Úvod	9
2	Literární rešerše	10
2.1	Cestovní ruch a jeho systém	10
2.2	Předpoklady cestovního ruchu.....	15
2.3	Účastník cestovního ruchu.....	15
2.4	Naučné stezky.....	17
2.5	Vybraná oblast.....	18
3	Cíle a metody.....	20
3.1	Cíle a hypotézy	20
3.1.1	Hlavní cíl:	20
3.1.2	Dílčí cíle a hypotézy:.....	20
3.2	Data a metody.....	20
3.2.1	Naučné stezky - trasování.....	21
3.2.2	Naučné stezky – informační tabule	22
3.2.3	Aktuální poptávka	23
3.2.4	Projekt optimalizace	25
4	Výsledky.....	27
4.1	Analýzy nabídky naučných stezek	27
4.1.1	Naučná stezka Les	27
4.1.2	Naučná stezka Chalupská Slat'	30
4.1.3	Naučná stezka Povydří	33
4.1.4	Naučná stezka Jezerní Slat'	36
4.1.5	Naučná stezka Tříjezerní Slat'	39

4.1.6	Naučná stezka Vchynicko-Tetovský kanál.....	42
4.1.7	Naučná stezka Okolo kostelního vrchu	45
4.1.8	Naučná Klostermannova stezka.....	47
4.1.9	Nabídka NS ve sledovaném území.....	50
4.2	Analýza preferencí aktuálních návštěvníků.....	56
4.2.1	Demografická segmentace.....	56
4.2.2	Geografická segmentace.....	57
4.2.3	Behavioristická segmentace	57
4.2.4	Doprava ke stezce.....	58
4.2.5	Informace o lokalitách	59
4.2.6	Značení trasy.....	60
4.2.7	Délka trasy.....	61
4.2.8	Způsob trasování	62
4.2.9	Zaměření trasy	63
4.2.10	Možnost absolvování trasy	64
4.3	Rozdíly ve vztahu k atributům stezek mezi návštěvníckými segmenty	65
5	Diskuse	68
6	Návrh projektu.....	70
6.1	Úvodní informace a název projektu.....	70
6.2	Cíl projektu.....	70
6.2.1	Všeobecný cíl	70
6.2.2	Specifický cíl	71
6.2.3	Lokalizace projektu	71
6.3	Management projektu	71
6.3.1	Obecná charakteristika zadavatele a hlavní činnost	71

6.3.2	Pracovní náplň pracovníků projektového týmu.....	72
6.3.3	Výběr dodavatelů.....	73
6.4	Technické a technologické řešení projektu	73
6.4.1	Technické řešení naučné stezky	73
6.4.2	Technické řešení mobiliáře na stezce	73
6.5	Zajištění investičního a oběžného majetku.....	76
6.6	Finanční plán a zdroj financování projektu	77
6.7	Harmonogram projektu.....	79
7	Závěr.....	81
8	Summary.....	83
9	Seznam pramenů a použité literatury	84
10	Seznam tabulek.....	89
11	Seznam obrázků.....	90
12	Seznam příloh.....	92
13	Přílohy	93

1 ÚVOD

Uprostřed Evropy, v průsečíku tří zemí Česka, Německa a Rakouska se nachází lesnatý hornatý masiv Šumava / Bavorský les (Píček et al., 2007, s. 7). Jako jeden z největších lesních komplexů se celá tato oblast bez ohledu na státní hranici nazývá Zeleným srdcem Evropy (Martan 2009, s. 5). Zrušením hraničních pásem po roce 1989 se pro obyvatele republiky i návštěvníky z celého světa odkryly nevídané příležitosti spatřit na vlastní oči nedotčenost přírody Šumavského regionu. Od roku 1991 po vyhlášení Národního parku Šumava patří toto území mezi turisticky nejvyhledávanější centrum cestovního ruchu u nás. Celé území disponuje vysoce atraktivním přírodním a krajinným potenciálem, neboť je velmi málo poznamenáno negativními důsledky civilizačního rozvoje. Při cestách po Šumavě mohou návštěvníci spatřit neporušenou přírodu, ať už to jsou hluboké lesy, horské louky, rašeliniště, skály, bystřiny a jezera. Ve spojení s bohatou nabídkou historických památek, kulturních zajímavostí a tradic je Šumava stále větším lákadlem pro více návštěvníků všech věkových kategorií.

V poslední době stále více obyvatel ČR preferuje trávení dovolené v domácím prostředí. Díky svým přírodním podmínkám je Šumava vyhledávána především turisty, kteří upřednostňují aktivní formy cestovního ruchu. V letní sezóně sem lze zařadit pěší turistiku, cykloturistiku, hippoturistiku, agroturistiku a turistiku zaměřenou na poznávání historických památek a zajímavostí. V zimní sezóně jde především o sjezdové a běžecké lyžování.

Během posledních několika let stoupl značně zájem návštěvníků turistických tras po informacích a nenásilném vzdělání, což vede ke vzniku nových naučných stezek a stále větší oblibě těch dosavadních. Cílem této práce je zhodnocení současného stavu využití naučných stezek ve vybrané oblasti Kvildska a Modravska. Práce se snaží zjistit vztah návštěvníků k naučným stezkám. Věnuje se posouzení struktury návštěvníků a jejich preferencím k vybraným atributům naučných stezek. Smyslem celé práce není pouhé zmapování aktuální nabídky naučných stezek a shrnutí požadavků návštěvníků k těmto stezkám, nýbrž také návrh optimalizace na využití naučných stezek.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Cestovní ruch a jeho systém

Při vymezení pojmu cestovní ruch je třeba respektovat více hledisek, neboť je objektem zájmu geografie, sociologie, psychologie atd. Vytvoření všeobecné a všestranné definice cestovního ruchu podle Mariota (1983, s. 9) stěžuje mnohotvárnost forem výskytu cestovního ruchu. Proto se v posledních letech prosazuje vytvoření částečně platných definic pro jednotlivé obory.

Cestovní ruch, jak uvádí Horner a Swarbrooke (2003, s. 53-54), znamená krátkodobý přesun lidí mimo místo trvalého bydliště, kde hlavním cílem jsou příjemné činnosti, nikoliv práce. Aby byl člověk považován za turistu, lze těžce říci, jak daleko musí cestovat a kolik nocí musí přespát mimo domov.

Cestovní ruch podle Goldner a Ritchie (2008, s. 6) je definován souhrnem procesů, aktivit a výsledků vyplývajících ze vztahů a interakcí mezi turisty, poskytovateli cestovního ruchu, hostitelských vlád, hostitelských společností a okolních prostředí, které jsou zainteresovány na přilákání účastníků cestovního ruchu. Cestovní ruch je tak vytvořen z aktivit, služeb a průmyslových odvětví, které přináší cestování: doprava, ubytovací služby, stravovací služby, pohostinství, činnosti dalších zařízení, které jsou dostupné pro turisty, ať už pro jednotlivce, nebo skupiny.

Za mezník v definování cestovního ruchu i pro jeho statistické zjišťování, jak uvádí Holeček et. al. (1999, s. 14), lze považovat definici Mezinárodní organizace cestovního ruchu WTO, která zní: „Za cestovní ruch se považuje činnost osoby, cestující na přechodnou dobu po dobu kratší jednoho uceleného roku do místa mimo své trvalé bydliště, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávat výdělečnou činnost v navštíveném místě.“

Odvětví nebo též průmysl cestovního ruchu lze chápat jako souhrn veškerých aktivit souvisejících s naplněním této definice (Čertík et al. 2001, s. 15). Cestovní ruch je nejen stále výraznější složkou spotřeby obyvatelstva, zároveň se také více stává i výrazným ekonomickým jevem (Indrová et al. 2004, s. 7). Aby účast na cestovním ruchu mohla být vůbec zajištěna, je potřeba zabezpečit širokou škálu ekonomických činností (služeb a zboží), neboť účast na cestovním ruchu je realizována mimo trvalé bydliště. Pro účastníky cestovního

ruchu musí být vytvořeny podmínky pro jejich pobyt, i pro samotné trávení volného času, které je hlavním motivem účasti na cestování. Díky tomu je cestovní ruch i důležitou oblastí podnikatelských příležitostí a současně i činitelem rozvoje regionálních celků, národních ekonomik i ekonomiky světové.

Cestovní ruch se stal již neodmyslitelnou součástí současnosti, který každoročně dává do pohybu obrovské kvantum lidí (Indrová et al. 2004, s. 7). Hlavním smyslem cestovního ruchu podle Malé (1999, s. 5) je záměrná změna prostředí, při které je umožněno účastníkovi cestovního ruchu uspokojit některé z jeho potřeb, například potřeby odpočinku, klidu, pohybu, poznání, kulturních a estetických zážitků, změny místa, seberealizace a další. V běžném každodenním životě není na uspokojení těchto potřeb dostatek možností, příležitostí a času.

Často se pro vymezení pojmu cestovního ruchu podle Jakubíkové (2009, s. 18) používají i jiné výrazy, např. rekreace, zotavení, turistika. Tyto pojmy však nejsou synonymem pojmu cestovní ruch ani tehdy, jsou-li vykonávány ve volném čase a mimo místo svého obvyklého pobytu. Pojem rekreace podle Šprincové (1975, s. 7-8) má řadu forem a je jedním ze základních druhů cestovního ruchu pouze tehdy, pokud je tato činnost, nebo odpočinek realizován mimo místo svého trvalého bydliště. Za zotavení podle Jakubíkové (2009, s. 18) lze považovat všechny činnosti, které odstraňují únavu člověka a všechny činnosti vykonávané ve volném čase, které nepatří do každodenního stereotypu. Turistika je součástí aktivního cestovního ruchu, jedná se o trávení volného času pohybem v přírodě.

Cestovní ruch má význam mnohostranný (Šprincová 1975, s. 16-17). Zhruba lze shrnout takto: příznivě působí na psychický i fyzický stav člověka, napomáhá k regeneraci sil, zvyšuje odolnost proti civilizačním chorobám; přispívá k prospěšnému využití volného času, k rozvoji sportu, kultury a vzdělání obyvatel; je prostředkem k poznání národů různých zemí; přispívá k regulaci mezioblastních přesunů financí, tím dochází k redistribuci důchodu; cestovní ruch příznivě ovlivňuje ekonomickou strukturu navštěvovaných oblastí, do těchto míst jsou soustřeďovány investiční prostředky ve větším měřítku než do míst stejné kategorie bez cestovního ruchu.

Typologie cestovního ruchu

Typologizace cestovního ruchu je poměrně složitá, samotné definování forem a druhů cestovního ruchu podle Malé (1999, s. 15) není stále ještě ustáleno, mnoho autorů se v jejich vymezení liší a někdy dochází k jejich vzájemnému prolínání.

Při výzkumu geografie cestovního ruchu má velmi důležitou roli charakter aktivit účastníků cestovního ruchu (Mariot 1983, s. 17). Jejich rozdílné zájmy tvoří základ pro členění cestovního ruchu na různé formy a druhy.

Formy jsou vydedukovány od motivace účastníků cestovního ruchu (Vystoupila et al. 2006, s. 19-21). Mezi primární motivy patří motivy rekreační, kulturní, společenské, sportovní, ekonomické a specifické. Z těchto motivů vyplývá, že mezi formy řadíme rekreační cestovní ruch, kulturní cestovní ruch, společensky orientovaný cestovní ruch, sportovní cestovní ruch, ekonomicky orientovaný cestovní ruch, specificky orientovaný cestovní ruch.

Druhovému členění zohledňuje především průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných faktorech (Vystoupil et al. 2006, s. 22).

Podle Mirvalda (1996, s. 11) se stanovuje toto rozdělení:

- cestovní ruch podle místa uskutečnění – domácí a zahraniční cestovní ruch,
- cestovní ruch podle délky trvání – krátkodobý a dlouhodobý,
- cestovní ruch podle ročního období – letní, zimní, celoroční,
- cestovní ruch podle způsobu cestování – organizovaný, neorganizovaný,
- cestovní ruch podle výběru účastníků – volný, vázaný cestovní ruch.

Systém cestovního ruchu

Cestovní ruch je propojen s vnějším prostředím jistými vazbami a nelze ho posuzovat izolovaně (Vystoupil et al. 2006, s. 7-8). Systém cestovního ruchu je tvořen mikro-prostředím a makro- prostředím, resp. nadřazenými systémy a podsystémy cestovního ruchu.

Makro-prostředí (globální prostředí)

Cestovní ruch je otevřený systém, který je předmětem mnoha vlivů vznikajících vně tohoto systému (Ritchie & Crouch 2003, s. 62-66). Tyto vlivy nazýváme globální prostředí nebo-li makro-prostředí. Skládá se ze širokého spektra jevů, které působí na všechny lidské aktivity, a proto nejsou ve skutečnosti specifické pro průmysl cestovního ruchu.

Mezi mnohé globální vlivy patří např.: změny v atraktivnosti určité destinace pro turisty, změny v cenách dopravy do různých destinací, zhoršení populačních vztahů a vztahů mezi národy, posuny skladby bohatství, které vedou ke vzniku nových trhů.

Tyto vlivy představují pro dané destinace určité obavy nebo problémy, kterým se musí přizpůsobit nebo je překonat, aby mohly být konkurenceschopné. Mohou však také poskytovat celou řadu nových příležitostí pro inovaci a tržní využití. Makro-prostředí je v neustálém stavu změn a evolucí. Destinační manažeři by ho proto měli pravidelně monitorovat.

Mezi faktory makro-prostředí řadíme:

- ekonomické prostředí - ovlivňuje globální turismus a má vliv na úspěch turistických destinací (např. ekonomický růst x ekonomická recese) ;
- technologické prostředí - nejvýznamnější vliv má vývoj technologie v dopravě (např. rychlost, kapacita, bezpečnost) a soft technologie (vývoj systémů informačních, finančních, ubytovacích zásobování) ;
- ekologické prostředí - klimatické změny jako je globální oteplování, řídnutí ozonové vrstvy, znečištění ovzduší, hnutí zelených;
- politický a zákonný vývoj - geopolitické události jako je omezení zbrojení, nárůst mezinárodní komunikace, obchodu, investic a cestování; dohody volného obchodu; snížení počtu autorativních režimů; cestovní ruch mohou ovlivňovat i problémy jako je migrace, šíření chorob, sex turismus;
- sociálně-kulturní trendy - jako je tendence návratu k přírodě, odpor proti kulturnímu imperialismu, vnímání domorodého obyvatelstva a jeho hodnot, větší úcta k obohacujícím kvalitám, impakt globální komunikace a její efekt na obyvatele zemí 3. světa, potenciál cestovního ruchu pro sociální rozmístění;

- demografické prostředí - představuje pro cestovní ruch několik významných příležitostí, ale i hrozeb; např. stárnutí populace zejména v rozvinutých a průmyslových zemích, dva příjmy v domácnosti, zvyšování vzdělanosti.

Mikro-prostředí (konkurenční prostředí)

Kromě samotné destinace mikro-prostředí zahrnuje další entity, které tvoří průmysl cestovního ruchu (Ritchie & Crouch 2003, s. 66-68).

Mezi komponenty systému cestovního ruchu patří:

- dodavatelé - klíčovým faktorem je zabezpečení práce, dalšími faktory jsou potraviny, nápoje, ropný průmysl, plynárenství, místní živnosti, obchodní zboží, výrobci vybavení (např. kempingové vybavení, vybavení zábavních parků nebo dopravní prostředky) a další zboží a služby;

- zprostředkovatelé, prostředníci - dodavatelé jsou spojeni s turisty pomocí marketingových cest cestovního ruchu; mezi prostředníky patří cestovní kanceláře, motivační cestovní firmy, korporální cestovní kanceláře, plánovači meetingů, prostředníci, kteří zlepšují tok informací, peněz, znalostí, služeb a lidí; internet;

- zákazníci - cestovatelé a turisté;

- konkurenti - vztahy mezi jednotlivými destinacemi jsou konkurenční, ale i navzájem se doplňující ;

- vnitřní prostředí destinace - aby destinace byla konkurenceschopná, měla by fungovat jako celek , který tvoří organizace, společnosti, ministerstva, network a jednotlivci sdílí stejný záměr;

- veřejnost - media, ministerstva, široká veřejnost, místní obyvatelé, finanční instituce, veřejná sdružení a organizovaná pracovní síla; pro destinaci je důležité rozvíjet dobré vztahy s touto skupinou, jelikož veřejnost dokáže napomáhat, ale umí i zabránit schopnosti destinace usilovat a realizovat své cíle.

2.2 Předpoklady cestovního ruchu

Proto, aby se určitá oblast stala cílem cestovního ruchu (Ritchie & Crouch 2003, s. 68-69), musí vykazovat určité základní elementy, které jsou klíčovými motivátory pro návštěvu této destinace. Mezi tyto elementy se řadí: fyzická geografie a klima, kultura a historie, tržní vazby, směs aktivit, zvláštní události, zábava, turistická nadstavba. Podle funkčně-chronologického členění je lze dělit na lokalizační, selektivní a realizační předpoklady (Mariot 1983, s. 85-88).

Lokalizační předpoklady cestovního ruchu, rozhodují o funkčním využití konkrétního území cestovním ruchem z pohledu přírodních možností, charakteru a kvality společenských podmínek a atraktivit (Hrala 2000, s. 14). Představují je přírodní předpoklady (např. reliéf, klima, celkový obraz krajiny) a kulturně-historické předpoklady (kulturní památky, lidové tradice, folklor) (Mariot 1983, s. 89).

Selektivní předpoklady mají primární význam hlavně v rozvoji cestovního ruchu, neboť jejich prostřednictvím se mohou využít podmínky pro cestovní ruch v konkrétních oblastech (Hrala 2000, s. 12). Diferencovanost v aktivní účasti obyvatel na cestovním ruchu vyvolává úroveň urbanizace, demografické změny, politická situace, sociologické a ekologické předpoklady (Mirvalda 1996, s. 14).

Konečnou fází pro uskutečnění cestovního ruchu zabezpečují realizační předpoklady (Mariot 1983, s. 91), které přeměňují potenciál v podobě lokalizačních a selektivních faktorů v realitu. Patří sem dopravní předpoklady (textura a struktura komunikační sítě, dostupnost území) a infrastruktura cestovního ruchu (ubytovací, stravovací, kulturní, zábavní, sportovní, dopravní a další zařízení infrastruktury cestovního ruchu) (Pásková & Zelenka 2002, s. 244).

2.3 Účastník cestovního ruchu

Za účastníka cestovního ruchu se považují osoby cestující na dobu delší než 24 hodin na jiné místo v zemi svého bydliště, nebo cestují do jiné země než je země jejich trvalého pobytu (Petrů & Holubová 1994, s. 27). Tyto osoby dělíme dále na turisty a výletníky. Turisté jsou dočasní návštěvníci zdržující se v navštěvované zemi alespoň 24 hodin. Motivem jejich cesty je využití volného času, nebo vyřizování různých záležitostí. Výletníci jsou dočasní návštěvníci zdržující se v navštěvované zemi pouze jeden den bez přenocování.

Pro správné určení cílových skupin účastníků cestovního ruchu je důležité znát typologii turistů, jejich motivační a determinující faktory a jejich chování v prostředí cestovního ruchu.

Typologie turistů a jejich chování se snaží vědci vytvořit již dlouho, ale dosud toto členění na základě empirického výzkumu nebylo nikým vytvořeno (Horner & Swarbrooke 2003, s. 65-68). Na základě zkoumání a úvah sociologů se pracuje s několika typologiemi, které slouží jako základna pro segmentaci trhu. Všechny typologie jsou zjednodušující a stereotypní, neberou v úvahu fakt, že zákazník se může během relativně krátké doby přesunovat mezi jednotlivými kategoriemi (změna množství volného času, peněz, nově vzniklé rodinné důvody, nemoc atd.). Dalším nedostatkem těchto typologií je, že nepředpokládají žádné národní a kulturní odlišnosti, neboť právě v těchto odlišnostech se modely nákupního chování odrážejí

Motivační faktory vedou účastníky cestovního ruchu k uspokojení svých potřeb v oblasti rekreace, dovolené, či jiných aktivit provozovaných ve volném čase (Horner & Swarbrooke 2003, s. 64). Lze je dělit na mnoho skupin jako např. fyzické, emocionální, kulturní, osobní rozvoj.

Determinující faktory udávají, bude-li návštěvník vůbec někam moci jet, případně jakého typu dovolené se bude zúčastnit. Mezi tyto lze např. zařadit: dostupnost vhodných produktů, minulé zkušenosti zákazníka či jeho rodiny a příbuzných, zákaznickovy představy o různých typech dovolených, zákaznickova obliba určitých druhů přepravy, ceny různých dovolených, výkyvy měnových kurzů atd.

Úspěšnost destinace na trhu cestovního ruchu znamená neustálé zkoumání různých skupin návštěvníků s rozdílnými požadavky a návštěvními zvyklostmi (Horner & Swarbrooke 2003, s. 76). Z toho plyne nutnost segmentace trhu. Každá skupina návštěvníků má zcela odlišné postoje k destinaci, to co vyhovuje jedné skupině v plné míře, druhé nevyhovuje vůbec. Segmentace trhu představuje rozdělení trhu na homogenní skupiny lidí, které mají relativně stejné potřeby a očekávání a pro které je pak možno vytvářet produkt (Vystoupil et al. 2006, s. 89). Správně zvolené techniky segmentace trhu pomáhají stanovit cílové skupiny návštěvníků a navrhnout marketingový mix (Horner & Swarbrooke 2003, s. 76). Při segmentaci trhu se používá pět hlavních technik: demografická, socioekonomická, geografická, psychografická a behavioristická.

Zákaznická konvergence je faktor poptávky (Horner & Swarbrooke 2003, s. 71). Jedná se o myšlenku, že zvyky a modely nákupního chování ze zemí Evropské unie si začínají být stále více podobné. Jde o skupiny zákazníků, které nemusí žít ve stejné zemi, ale označují se mimořádně podobnými demografickými a ekonomickými charakteristikami, překračující kulturní i státní hranice (Horner & Swarbrooke 2003, s. 79-80). Některé výzkumy o zjištění těchto skupin se zakládaly na metodách geografické segmentace, jiné na segmentaci podle životního stylu.

2.4 Naučné stezky

Naučná stezka je stezka, která je vybudována na přírodně nebo kulturně zajímavých místech, na nichž jsou vybrány významné jevy a objekty, které jsou zvláště vysvětleny (Pásková & Zelenka 2002, s. 190). Výklad se podává na stanovených místech zpravidla na informačních panelech, nebo v průvodcovském textu, často i s ilustracemi nebo mapkou. Na stezce může působit i místní průvodce. Stezky se zřizují pro pěší turistiku, cykloturistiku, pro vodáky, nově i pro jezdce na koních. Vyskytnou-li se pouze ojedinělé významné jevy a objekty, které nedovolují účelné vytvoření naučné stezky, pořizují se u nich bodové informační panely (Fialová et al. 2008, s. 56).

Naučné stezky slouží jako kulturně-výchovné zařízení situované přímo v terénu (Čeřovský & Záveský 1989, s. 142-143). Velice se osvědčily nejen v zahraničí, ale i u nás především díky své nenásilné formě při výchově k ochraně přírody a k péči o životní prostředí. Některé stezky jsou zakresleny v turistických mapách o některých najdeme informace na internetu a na některé narazí člověk pouhou náhodou (Drábek 2005, s. 11).

Naučné stezky prochází např. chráněnými územími, lesy, lesoparky, okolími měst, městy, městskými parky, zámeckými parky, zemědělskou krajinou apod. (Průvodce po naučných stezkách v Praze a Středních Čechách, 2010). Zastávky naučné stezky jsou většinou rovnoměrně rozmístěné po celé trase. Každá zastávka se zabývá jedním tématem, okruhem, jevem, který je na trase možné pozorovat či demonstrovat. Naučné stezky se značí obvykle bílým čtvercem velikosti 10x10 cm s úhlopříčným zeleným pruhem vedeným z levého horního do pravého dolního rohu. Některé stezky mohou být označeny i jinak, např. místním psaníčkem. Koncepce strategie zpracování samotných informačních panelů, průvodců a doprovodného materiálu je závislá na finančních možnostech zadavatele projektu. Při použití

informačních tabulí je hlavní důraz kladen na zachování přirozeného rázu krajiny, do které jsou panely zasazeny. Nejčastější tematika naučných stezek je: lesnická, hornická, geologická, vlastivědná, přírodně-ochranářská, městská a sportovní.

2.5 Vybraná oblast

Vybranou oblastí je sever Šumavy, tato oblast začíná severozápadně za městem Vimperk a končí na Železnorudsku. Oblast se nachází při státní hranici se Spolkovou republikou Německo, takže má velice příznivou polohu, nejen pro domácí účastníky cestovního ruchu, ale i pro účastníky cestovního ruchu z Německa, popř. Rakouska.

Tato oblast na začátku 20. století sloužila převážně jako zdroj přírodních surovin, ale od 60. let díky svému jedinečnému přírodnímu charakteru nabývala stále většího významu pro rekreaci (mimo hraniční pásmo a vojenské újezdy) (Pícek et al. 2007, s. 8). Po pádu železné opony v roce 1989 zde došlo k významnému rozvoji cestovního ruchu. Od roku 1991 po vyhlášení Národního parku Šumava začala Šumava přitahovat stále více turistů a v současné době patří mezi turisticky nejvyhledávanější pohoří České Republiky (Albrecht et al. 2003, s. 586-589). Šumava tvoří hlavní evropské rozvodí mezi Severním a Černým mořem. Nachází se zde mnoho rašelinišť, potůčků, unikátní jsou také čtyři ledovcová jezera. Spolu se sousedním německým Národním parkem Bavorský les tvoří nejrozsáhlejší středoevropský lesní komplex chráněných ploch. Z hlediska ochrany přírody je Národní park Šumava rozdělen do tří ochranných zón (Albrecht et al. 2003, s. 622-624). Cílem 1. zóny je uchovat samořídící funkce přírody a maximálně omezit lidské zásahy. 2. zóna chrání území člověkem již pozměněné a usiluje o zachování současné přírodní rovnováhy. Do 3. zóny jsou zařazena území s větší zástavbou a silnějším cestovním ruchem, avšak bez větších negativních lidských zásahů.

Oblast je možné z hlediska koncentrace návštěvníků rozčlenit na pět částí – Železnorudsko, Prášílsko, Kašperskohorsko, Modravsko a Kvildsko. Návštěvnost oblastí má celoroční charakter s výraznou letní i zimní sezónou, hlavní cílovou klientelu představují tuzemští návštěvníci (Pícek et al. 2007, s. 13-20). Ze statistických údajů návštěvnosti Šumavy vyplývá, že se od roku 1996 zvýšila návštěvnost o třetinu. V mnoha lokalitách stoupla až o 50%, týká se to např. Pramene Vltavy, Chalupské Slati, Jezerní Slati, Bučiny, Povydrří atd. Nárůst návštěvnosti Šumavy přináší i negativní trendy, jako je rostoucí závislost na používání

automobilů, rostoucí tendence k pasivnějším formám turismu na Šumavě. Díky svým přírodním předpokladům je Šumava navštěvována především turisty vyznávajícími aktivní formy cestovního ruchu. Mezi nejpreferovanější patří v letní sezóně cykloturistika a pěší turistika. Pro tyto účely je zde vytvořena poměrně hustá síť značených tras a také naučných stezek. Dále pak poznávací turistika, jako jsou návštěvy kulturních památek, muzeí a galerií, vyhlídkových míst, farem a jízdáren. Jelikož zde pramení významné vodní toky jako Vltava a Otava, je zde zastoupena i vodácká turistika. V zimní sezóně je Šumava významnou oblastí pro provozování zimních sportů. Pozornost návštěvníků je zaměřena na pobyty a výlety spojené se sjezdovým a běžeckým lyžováním. V rámci rozvoje cestovního ruchu najdeme v nabídce pro veřejnost například: projekt zelené autobusy a cyklobusy, zajišťující dopravu v letních měsících na Šumavě; projekt dostupná Šumava, což jsou celodenní autobusové zájezdy s průvodcem, určené pro seniory a osoby se sníženou mobilitou; projekt nouzová nocoviště, sloužící k přespání na jednu noc na vymezeném prostoru.

Cestovní ruch je zároveň zdrojem příjmů pro místní podnikatele (Pícek et al. 2007, s. 14). Na základě poptávky vznikl bezpočet ubytovacích i stravovacích kapacit. Nárůst byl hlavně kvantitativní, aktuálním trendem je zvyšování kvality. V regionu vzniklo několik zařízení s vysokým standardem nabízených služeb, což výrazně motivuje i okolní zařízení pro zlepšení kvality svých služeb.

3 CÍLE A METODY

3.1 Cíle a hypotézy

3.1.1 Hlavní cíl:

Zhodnocení současného stavu využití naučných stezek ve vybrané oblasti.

3.1.2 Dílčí cíle a hypotézy:

C1: Dokumentace naučných stezek ve vybrané oblasti.

H1.1: Naučné stezky ve vymezeném území se liší svými geografickými charakteristikami.

C2: Zhodnocení vztahu návštěvníků k naučným stezkám.

H2.1: Existují rozdíly v postojích k atributům naučných stezek mezi návštěvnickými segmenty.

C3: Návrhy optimalizace využití naučných stezek ve vybrané oblasti.

H3.1: Ve vymezené oblasti existují možnosti optimalizace využití naučných stezek.

3.2 Data a metody

Prvním krokem byla volba tématu, kterým se bude tato bakalářská práce zabývat. Následovala jeho bližší specifikace a vytýčení oblasti. Zvolena byla oblast severní části Šumavy, přesněji bylo vymezeno území začínající severozápadně za městem Vimperk a končící na Železnorudsku. Poté byl vypracován projekt bakalářské práce spolu s časovým harmonogramem jednotlivých úkolů.

Následovalo shromáždění sekundárních dat. V univerzitní knihovně Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, ve vědecké knihovně v Českých Budějovicích, v městské knihovně v Prachaticích a v informačním centru v Prachaticích byla zapůjčena odborná literatura nutná pro studium dané problematiky. Aktuální informace byly též čerpány z regionální literatury, odborných článků, map, průvodců a z internetu.

Pro grafické vymezení zkoumané oblasti bylo využito systému pro organizaci, analýzu a syntézu Janitor2, především aplikaci JanMap. Jedná se o volně dostupný počítačový systém, který poskytuje množství podkladových map České Republiky. Mezi účastníky cestovního ruchu proběhl sběr primárních dat v terénu. Dotazníkové šetření bylo provedeno prostřednictvím distribuce dotazníků do ubytovacích zařízení, poté následovalo dotazování v terénu na předem vymezených lokalitách. Získaná data byla digitalizována, zpracována a vyhodnocena. Posledním krokem bylo přepsání výsledků do konečné formy bakalářské práce a následná kontrola, zda byly naplněny jednotlivé cíle bakalářské práce. Jednotlivé části bakalářské práce byly vepsány do kostry, která byla poskytnuta vedoucím bakalářské práce (Navrátil, 2011a).

Bibliografické záznamy, bibliografický soupis a citační odkazy na tištěné materiály se striktně drží pravidel daných časopisem Tourism Management. Bibliografické záznamy elektronických materiálů jsou založena na ČSN ISO 690-2. Tabulky a grafika jsou vypracovány podle pravidel daných Americkou psychologickou asociací (APA Style).

3.2.1 Naučné stezky - trasování

Nejprve byla provedena analýza aktuální nabídky, což spočívalo v identifikaci naučných stezek ve vymezeném území. Základem pro vytvoření databáze byly především internetové zdroje, regionální literatura, turistické mapy. Jelikož těchto naučných stezek bylo nalezeno mnoho, byly vybrány pouze některé pro další analýzu. Tyto stezky byly poté lokalizovány v mapách a následně navštíveny s cílem identifikace hlavních proměnných. Mezi hlavní proměnné byly zařazeny tyto ukazatele: typy povrchu, výhledů, krajinný pokryv a taktéž byly zaznamenávány jednotlivé tabule naučných stezek.

Poté byly všechny proměnné zaneseny do programu Janitor, respektive aplikace JanMap, což je GISový nástroj Janitoru. Prvním krokem byla tvorba linie podle podkladové mapy Ortofoto 0,5m, která vymezi jednotlivé stezky v určené oblasti. Následně byly stezky

zaznamenány do atributové tabulky, kde každé stezce bylo přiděleno číslo. Pak byly stezky rozděleny v místech, kde se mění typy povrchu a typy výhledu. Jednotlivé úseky typu povrchu i výhledu byly zakódovány do atributové tabulky, pro něž byly vloženy 2 nové sloupce.

Pro zakreslení jednotlivých naučných tabulí na naučných stezkách byla vypracována bodová vrstva, ve které byly tabule lokalizovány formou bodu. Každá tabule byla opět vepsána do atributové tabulky, kde jí bylo přiděleno číslo.

Posledním krokem bylo zakreslení polygonů využití území podle podkladu mapy CORINE. Do atributové tabulky byly zapsány jednotlivé typy využití půdy, jež byly přiřazeny k patřičným stezkám. Následovalo doplnění o další informace, které se týkaly geomorfologie a klima. Geomorfologie je nauka zkoumající tvary zemského povrchu a jejich vývoj (Kraus 2006, s. 277). Klima představuje dlouhodobý režim počasí podmíněný energetickou bilancí Země, atmosférickou cirkulací, charakterem povrchu Země s lidskými zásahy (Kraus 2006, s. 409). S pomocí vektorové analýzy dat byly vypočítány délky jednotlivých sledovaných kategorií, které byly četnostně zpracovány.

3.2.2 Naučné stezky – informační tabule

Nejdříve byly jednotlivé tabule při šetření v terénu identifikovány a následně kódovány číselnými hodnotami v programu MS Excel. Každý řádek představoval vždy jednu tabuli a každý sloupec jednu kategorii.

V databázi připravenou vedoucím práce bylo každé tabuli nejprve přiřazeno číslo stezky a číslo tabule (Navrátil, 2011b). Poté byl vyhodnocen obsah tabulí, který byl do databáze zaznamenán až 5 kódy ze 77 možných variant. Mezi další kódované ukazatele patřilo zobrazení mapy. Zde bylo voleno mezi 5 variantami (kód 0 - není mapa, kód 1 - mapa vypadající jako základní mapa ČR, kód 2 - mapa vypadající jako turistická mapa, kód 3 - ortofotosnímek, kód 4 - schematizovaný náčrt plánu). Navazující šetřená hodnota se týkala vyznačení stezky na tabulích (kód 0 - stezka není zakreslena, kód 1 - stezka je zakreslena, kód 2 - stezka je zakreslena i s lokalizací jednotlivých tabulí). Následně bylo analyzováno označení jednotlivých tabulí pořadovým číslem, které bylo popř. nebylo součástí (kód 0 - není

číslo, kód 1 - je číslo). Mezi další zkoumané ukazatele patřilo vyobrazení fotografie, kresby, diagramu, grafu, interaktivity a otázek k zamyšlení (nebo úkolů k vypracování). Pokud tabule zmiňovaný atribut obsahovala, byla v databázi vyhodnocena kódem 1, pokud nikoliv, byl přiřazen kód 0. Další podstatnou hodnocenou složkou bylo sledování vybavenosti venkovního zařízení u tabulí např. laviček, přístřešku, stojanu na kola, odpadkového koše (kód 1 - nalezeno venkovní zařízení, kód - 0 nenalezeno), hodnocení stavu tabulí (kód 1 - stav tabulí nový, kód 2 - tabule zjevně staršího data, kód 3 - narušená tabule, kód 4 - tabule zdevastována) a také sledování vzniku tabulí (kód - 0 neznámý rok vzniku, nebo uvedený rok vzniku). Součástí databáze bylo zaznamenání původce, což znamená uvedení autora či společnosti, která tabule vybuďovala. Do poznámky byly uváděny 1-2 věty, které byly věnovány slovnímu popisu obsahu. Do posledního sloupce databáze byl vepsán autor, který provedl danou analýzu. Po vytvoření výsledné databáze byla data četnostně zpracována.

3.2.3 Aktuální poptávka

3.2.3.1 Dotazníkové šetření

Pro dosažení dílčích cílů bakalářské práce bylo zrealizováno dotazníkové šetření s cílem určení preferencí návštěvníků k nejvýznamnějším atributům naučných stezek identifikovaných vedoucím práce (Navrátil, 2011b). Záměrem dotazníkového průzkumu bylo shromáždění informací, kde mezi hlavní atributy byla zařazena tato kritéria:

- doprava ke stezce,
- informace o lokalitách,
- značení trasy,
- délka trasy,
- způsob trasování,
- zaměření trasy,
- možnost absolvování trasy.

Dotazník obsahoval především otázky uzavřené, pouze jedna otázka byla otevřená (Vojtko 2008, s. 15). Uzavřené otázky jsou dichotomické i polytomické. Respondent vybíral z možných nabízených odpovědí. Uzavřené otázky byly zvoleny především kvůli rychlejšímu

vyplňování a snadnějšímu zpracování. Otázka otevřená, kde není předem definovaná odpověď, je uvedena na konci dotazníku při identifikační otázce národnosti.

Pro určení preference způsobu dopravy k naučné stezce volili respondenti mezi následnými 3 variantami: jen pěšky, pěšky nebo na kole, automobilem či veřejnou dopravou. Dalším sledovaným atributem byla volba získávání informací o lokalitách (tištěný průvodce, informační tabule, nebo elektronicky přes mobil, PDA, iPhone). Mezi další zkoumané elementy byl zařazen výběr značení tras naučných stezek (bez terénního značení, směrové tabule na hlavních křižovatkách, značení turistickými značkami), dále preference při volbě délky tras naučných stezek (do 5km, 5-15km, nad 15 km) a také způsob trasování (okružní stezka, začátek a konec v jiném bodě). Další významnou sledovanou složkou bylo stanovení preference respondentů při volbě zaměření trasy a to následovně: na geologii, vodu, rostlinstvo, živočišstvo, historii, techniku, krajinu, nebo všeobecně. Posledním šetřeným kritériem je výběr způsobu absolvování tras naučných stezek - pěšky, na kole, na koni, na běžkách, na in-linech. Součástí dotazníku byla i základní segmentační kritéria. Demografická segmentace obsahovala dvě otázky: pohlaví (žena a muž), věk respondenta v kategoriích 18-25, 26-35, 36-45, 46-55, 56-65, 66-75, nad 75 let. Geografická segmentace sledovala národnost formou otevřené otázky. Poslední částí dotazníku byla behavioristická segmentace. Zde se šetřil počet návštěv naučných stezek respondenta v loňském roce. Respondent mohl zvolit z následujících variant: 0, 1, 2-5, 6-15, nad 15.

Dotazování proběhlo formou distribuce dotazníků do ubytovacích kapacit ve vymezené oblasti a jelikož byla návratnost velmi nízká, byly dotazníky vybírány i osobně přímo na lokalitách. Rozvoz proběhl v měsíci květnu 2010, svoz se uskutečnil v měsíci srpnu 2010.

Terénní šetření se uskutečnilo ve dvou lokalitách vybraného území. První lokalitou byla Jezerní Slat', zde jsem provedla dotazování na povalovém chodníku, který vedl až k vyhlídkové plošině. Druhým místem dotazníkového šetření byla Chalupská Slat', zde dotazování probíhalo na vyhlídkové plošině nad jezírkem. Šetření probíhalo osobně v měsících srpen až září 2010.

3.2.3.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Získaná data z dotazníkového šetření bylo nutné nejdříve uspořádat, jednotlivé dotazníky vzestupně očíslovat a následně převést do elektronické podoby. Digitalizace byla zpracována v programu MS Excel, výsledkem byl soubor obsahující 205 případů (dotazníků).

Jednotlivé řádky znázorňovaly jednotlivé dotazníky a jednotlivé sloupce odpovědi. Pro dosažení výsledků byly použity tyto programy: MS Excel a software STATISTICA.

Výsledkem statistického šetření je velké množství dat, které je nutné určitým způsobem shrnout a zpracovat. Pro vyjádření podstatných znaků statistického souboru je potřebné nakupené hodnoty náležitě uspořádat pomocí četností (Čermáková & Střeleček 1995, s. 7-17).

Četnost lze definovat buď v absolutních hodnotách tedy absolutní četnosti, nebo v relativních hodnotách tedy relativní četnosti. Absolutní četnost udává počet jednotek ze souboru mající společný konkrétní statistický znak – rozdělení četností, nebo množství prvků s hodnotami znaku náležející do určitého intervalu – skupinové rozdělení četností. Relativní četnost získáme jako podíl jednotlivých absolutních četností k celkové rozsahu souboru (Hindls et al. 2003, s. 18). Rozdělení četností lze použít u diskrétního (nespojitého) statistického znaku, který nabývá pouze určitého menšího počtu obměn.

Kromě uvedených dvou způsobů rozdělení četností lze konstruovat rozdělení kumulativních absolutních i relativních četností, které podávají informace o tom, jaká poměrná část souboru má variantu znaku menší nebo rovnou určité dané obměně (Hindls et al. 2003, s. 18).

Výsledné hodnoty byly četnostně zpracovány, poté byly identifikovány potenciální rozdíly mezi segmentační kritérii. Pro zjištění, zda statistický vzorek dat odpovídá předpokládanému rozdělení byl použit Chí-kvadrát test, který slouží ke statistickému testování shody mezi teoretickými a empirickými hodnotami (Hindls et al. 2003, s. 18). Volba teoretického rozdělení je prováděna na základě věcných úvah o sledovaném jevu. Tato volba nemusí být vždy správná, a proto je aktuální dobrou shodu ověřit, čímž rozumíme shodu empirického rozdělení s teoretickým, Chí-testem dobré shody. Chí testem dobré shody se pak vypočítaná hodnota srovnává s kritickou hodnotou odpovídající zvolené hladině významnosti (nejčastěji 5%) při daném počtu stupňů volnosti.

3.2.4 Projekt optimalizace

Projekt je jedinečný sled aktivit a úkolů s předem určeným specifickým cílem, jehož záměrem je realizace tohoto cílu (Svozilová 2006, s. 22). Každý projekt je přesně definován

určitém časovým rámcem pro jeho uskutečnění a přesným vymezením zdrojů potřebných pro jeho realizaci. Projekt lze chápat jako sled tří fází: předinvestiční, investiční a provozní (Fotr & Souček 2005, s. 16).

Konkrétní optimalizační návrh pro dosažení posledního dílčího cíle bakalářské práce vychází z provedené analýzy aktuální nabídky naučných stezek a z posouzení preferencí návštěvníků. Ze získaných výsledků bylo stěžejní definovat vyplývající problém a stanovit si jasné cíle, které budou zrealizovány. Samotný projekt zahrnuje následující kroky:

- úvodní informace a název projektu – objasnění výchozí situace, stručný slovní popis projektu, jeho účel ,
- popis opodstatnění projektu – definice všeobecného a specifického cíle, ujasnění k čemu bude daný projekt přispívat, upřesnění lokalizace,
- management projektu – uvedení veškerého plánování, organizování, řízení a kontrola všech dílčích procesů a veškerých lidských zdrojů projektu,
- technické a technologické řešení – popis technického řešení projektu, technických parametrů jednotlivých zařízení a údržby,
- zajištění investičního a oběžného majetku – vymezení struktury dlouhodobého majetku a oběžného majetku, propočet finanční náročnosti,
- finanční plán – zahrnuje plán nákladů a výnosů, volby vhodného zdroje financování projektu,
- časový harmonogram – časový plán jednotlivých úkonů a fází projektu uvedených v jednotlivých měsících.

Pro sestavení kvalitního projektu jsou vyžadovány dostatečné zkušenosti s tvorbou projektů, časový prostor, kvalifikovaný management a potřebné množství informací. Pro řešení technické stránky jsem navštívila naučnou stezku, kde jsem identifikovala umístění mobiliáře. Zakreslení naučné stezky do mapy a lokalizace jednotlivých tabulí byla vypracována za pomoci programu Janitor, respektive aplikace JanMap.

4 VÝSLEDKY

4.1 Analýzy nabídky naučných stezek

4.1.1 Naučná stezka Les

Středně náročný přírodně – poznávací okruh Les vede krajinou v okolí obce Borová Lada (Bílek 2007, s. 86). Okruh, který začíná i končí asi 1 km za obcí směrem na Kvildu, je dlouhý 3660 m.

Stezka leží ve dvou geomorfologických okrscích, jedním jsou Knížecí Pláně (1349 m) a druhým jsou Kvildské Pláně (2311 m) tvořící podcelek Šumavských Plání. Typ klimatu je zde chladný, což znamená, že průměrné lednové teploty zde dosahují -4 až -5°C, v červenci pak 14 až 15°C.

Zhodnocením sledovaného ukazatele povrchu vyplývá, že stezku tvoří :

- zpevněný povrch komplexní (asfalt) 1226 m,
- zpevněný povrch komplexní (štolina s kamenným štětem) 76 m,
- zpevněný povrch jednoduchý (štolina nebo kameny na půdě) 930 m,
- nezpevněný povrch (půda, tráva, lesní hrabanka) 100 m,
- nezpevněný povrch (kamenné podloží) 1328 m.

Z výzkumu jasně vyplývá, že nejvíce je zastoupen nezpevněný povrch (kamenné podloží) 37%, zpevněný povrch komplexní (asfalt) 33% a zpevněný povrch jednoduchý (štolina nebo kameny na půdě) 25%. Zbývá 3% pokrývá nezpevněný povrch (půda, tráva, lesní hrabanka) a 2% zpevněný povrch komplexní (štolina s kamenným štětem) (obrázek 1).

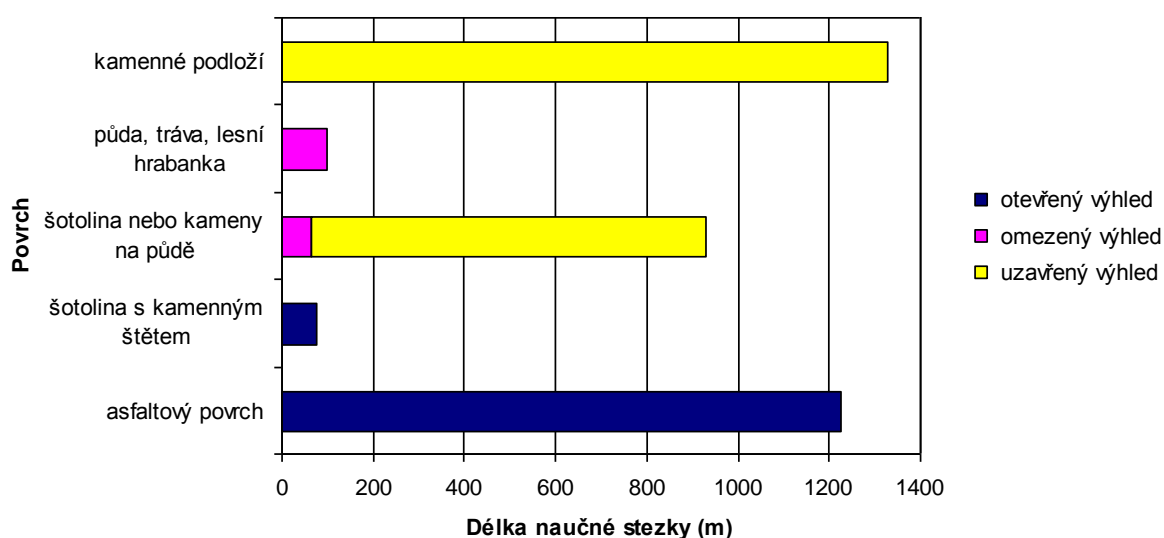
Zhodnocením sledovaného ukazatele výhledu vyplývá, že stezku tvoří :

- otevřený výhled s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°) 1302 m,
- omezený výhled s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) 162 m,

- uzavřený výhled (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°) 2196 m.

Z analýzy je zřejmé, že nejvíce je zastoupen uzavřený výhled (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°) a to 60%, otevřený výhled s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°) 36%, omezený výhled s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) pouze 4% (obrázek 1).

Obrázek 1. Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu.

Zdroj: Vlastní výzkum

Zhodnocením sledovaného ukazatele krajinného pokryvu vyplývá, že stezku tvoří:

- louky a pastviny 1447 m,
- jehličnaté lesy 1463 m,
- smíšené lesy 436 m,
- nízký porost v lese 314 m.

Ve využití půdy jsou nejvíce zastoupeny jehličnaté lesy 40 %, louky a pastviny 39%, smíšené lesy tvoří 12 % a nízký porost v lese 9%.

4.1.2 Naučná stezka Chalupská Slat'

Stezka má východiště na parkovišti Svinná Lada mezi Borovými Ladami a Kvildou a je přístupná po asfaltové cestě (Nauš & Závěský 1992, s. 15). Tato ministezka začíná u informačního střediska Svinná Lada a je dlouhá 444 m.

Chalupská Slat' se nachází na okraji Šumavských Plání v geomorfologickém okrsku Knížecí Pláně. Klima je zde chladné (průměrné lednové teploty zde dosahují -4 až -5°C , v červenci pak 14 až 15°C).

Zhodnocením sledovaného ukazatele povrchu vyplývá, že stezku tvoří :

- nezpevněný povrch (půda, tráva, lesní hrabanka) 20 m,
- povalový chodník (dřevěné lávky a chodníky) 424 m.

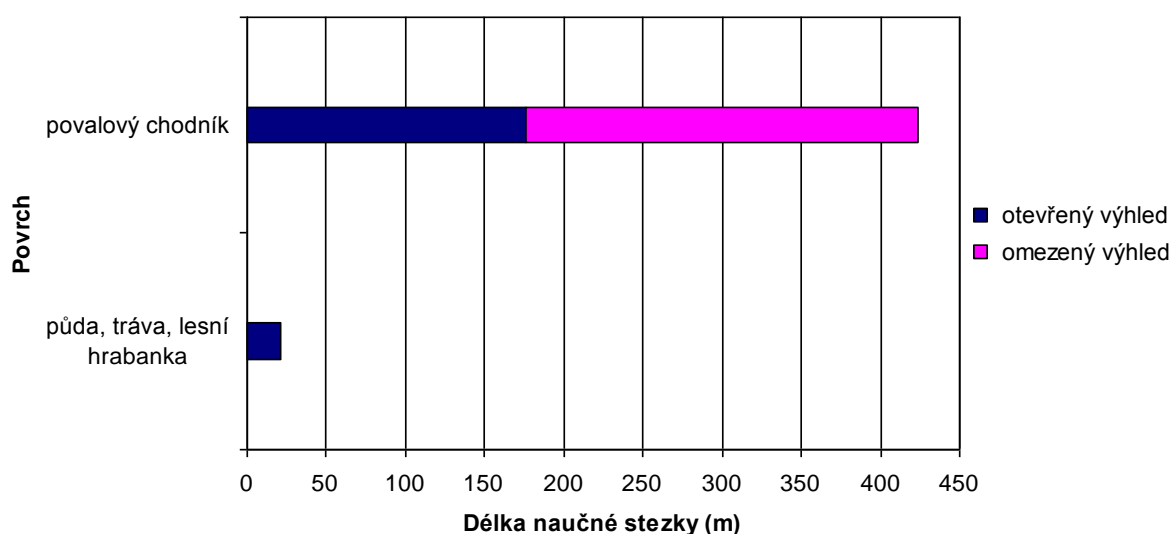
Z uvedených dat jasně vyplývá, že povrch stezky je tvořen z 95% povalovým chodníkem a z 5% nezpevněným povrchem (půda, tráva, lesní hrabanka) (obrázek 3).

Zhodnocením sledovaného ukazatele výhledu vyplývá, že stezku tvoří :

- otevřený výhled s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°) 197 m,
- omezený výhled s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) 247 m.

Z průzkumu je patrné, že 56% stezky je s omezeným výhledem s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) a 44% s otevřeným výhledem s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°) (obrázek 3).

Obrázek 3. Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu.

Zdroj: Vlastní výzkum

Zhodnocením sledovaného ukazatele krajinného pokryvu vyplývá, že stezku tvoří:

- louky a pastviny 202 m,
- nízký porost v lese 217 m,
- rašeliniště 25 m.

Z výsledku analýzy je patrné, že stezka se nachází v tomto rozložení území: 48% nízký porost v lese, 46 % louky a pastviny, 6% rašeliniště..

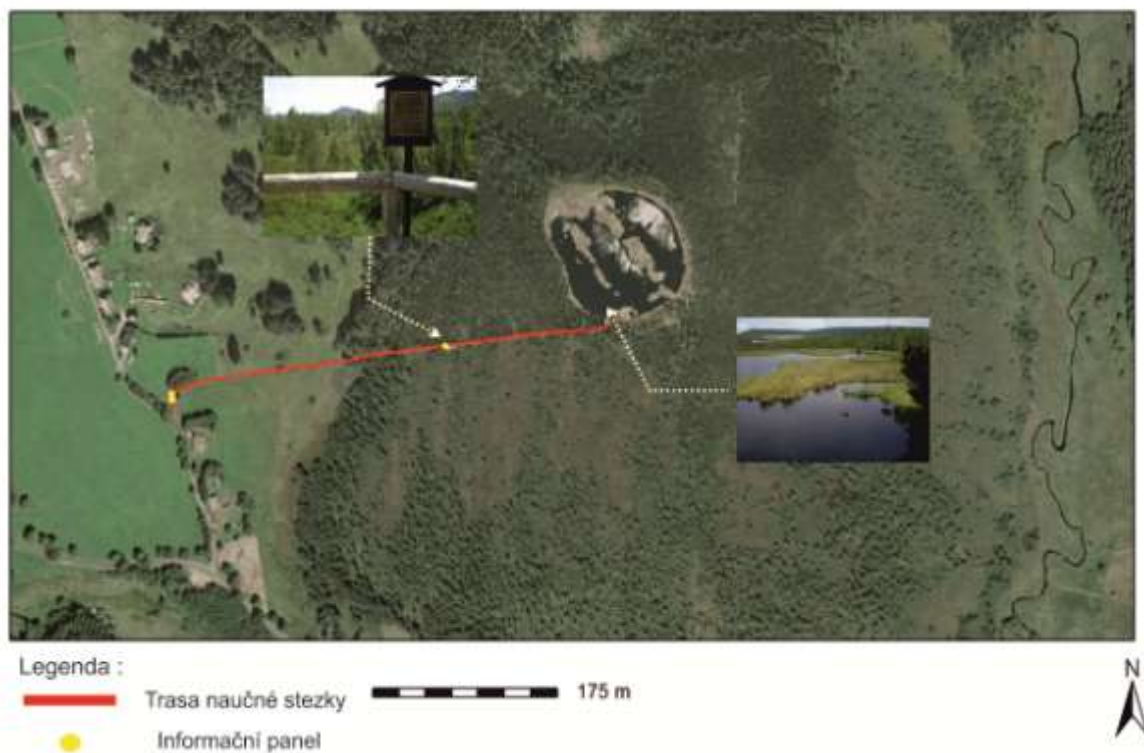
K vyhlídkové plošině na jezírko vede 310 m dlouhý poválkový chodník. Před vstupem na tento chodník jsou umístěny dvě informační tabule, které jsou zaměřeny na vznik a vývoj rašeliniště, informují o využití slatě dříve a nyní, o výskytu vegetace a zvířeny. Podél poválkového chodníku je možné spatřit skrz borovou kleč dřevěné jmenovky s příslušným názvem a obrázkem upozorňující návštěvníky na charakteristické druhy rostlin přírodní rezervace (kyhanka sivolistá, kleč kosodřevina, bříza pýřitá, brusnice vlochyně, černýš luční bažinný, suchopýr pochvatý, šícha černá) (Štemberk 2005, s. 28). Asi uprostřed rašeliniště je vyhlídka na jižní část rašeliniště, kde byla v minulosti těžena rašelina. Zde je také umístěna

informační tabule popisující těžbu rašeliny. Na konci stezky je výhled na největší rašelínové jezírko v České Republice o ploše 1,3 ha (Štemberk 2005, s. 28) .

Všechny 3 informační panely na stezce nejsou zjevně nové, ale jsou zcela zachovalé a čitelné. Na 2 panelech nalezneme kresby a na jedné diagram. Panely jsou vyřezávané do dřeva. Značení stezky je psaníčkové (bílé se zeleným pruhem).

Náročnost při absolvování stezky je nízká. Stezka je vhodná pro pěší i pro vozíčkáře. Pro cyklisty je na začátku stezky připraven kolostav. Mimo poválkový chodník je vstup zakázán. Při návštěvě stezky je možné si domluvit doprovod s odborným výkladem z nedalekého informačního střediska Svinná Lada. Stezka byla zpřístupněna v roce 1975 Správou NP a CHKO Šumava, v zimě je pro veřejnost uzavřena (obrázek 4).

Obrázek 4. Ortofotosnímek naučné stezky Chalupská Slat'.

Zdroj: Vlastní výzkum

4.1.3 Naučná stezka Povydří

Naučná stezka Povydří vedoucí podél divokého toku řeky Vydry je nejstarší na Šumavě. Začátek stezky dlouhé 6745 m je nedaleko Antýglu, konec na Čenkově Pile. Jelikož je obousměrnou trasou lze ji absolvovat též opačným směrem (Vodák 1977, s. 5).

Naučná stezka se nachází v geomorfologickém okrsku Svojšské hornatiny v celé své délce. Klima je zde chladné (průměrné lednové teploty zde dosahují -4 až -5°C , v červenci pak 14 až 15°C).

Zhodnocením sledovaného ukazatele povrchu vyplývá, že stezku tvoří :

- zpevněný povrch komplexní (štolina s kamenným štětem) 4054 m,
- zpevněný povrch jednoduchý (štolina nebo kameny na půdě) 2691 m.

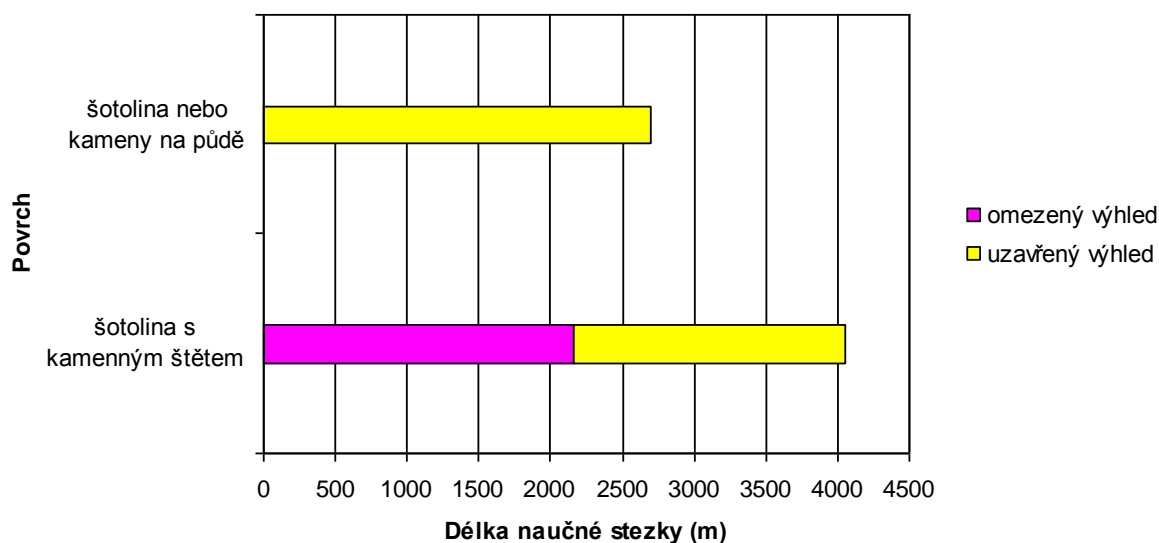
Z výzkumu jasně vyplývá, že nejvíce je zastoupen zpevněný povrch komplexní (štolina s kamenným štětem) 60%, zpevněný povrch jednoduchý (štolina nebo kameny na půdě) tvoří zbylých 40% (obrázek 5).

Zhodnocením sledovaného ukazatele výhledu vyplývá, že stezku tvoří :

- omezený výhled s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) 2154 m,
- uzavřený výhled (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°) 4591 m.

Z vykázaných dat je patrné, že uzavřený výhled (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°) činí 68% a omezený výhled s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) činí 32% (obrázek 5).

Obrázek 5. Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu.

Zdroj: Vlastní výzkum

Zhodnocením sledovaného ukazatele krajinného pokryvu vyplývá, že stezku tvoří:

- zemědělské oblasti 64 m,
- jehličnaté lesy 6681 m.

Z analýzy je zřejmé, že hlavní zastoupení při využití půdy mají jehličnaté lesy ve výši 68%, zemědělské oblasti pak pokrývají 32%.

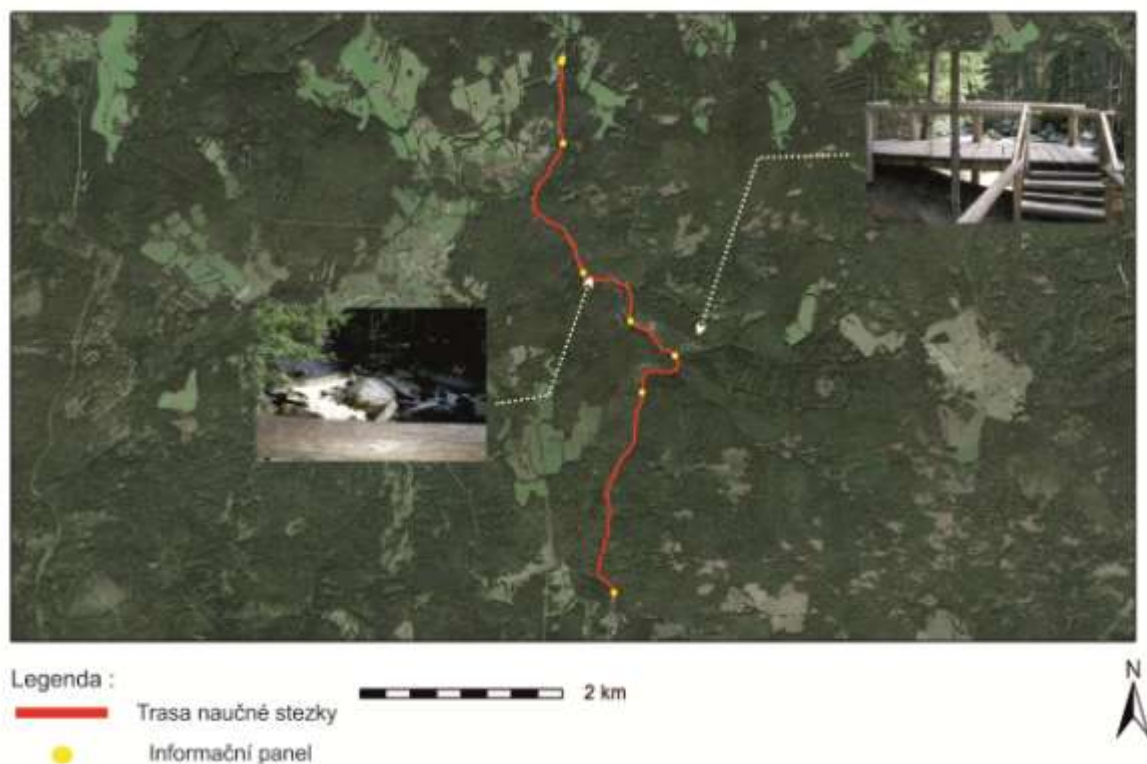
Na naučné stezce je umístěno 8 zastavení osazených informačními panely, jejichž zaměření je přírodovědné. Tabule upozorňují na unikátní geomorfologickou minulost hluboce zaříznutého kaňonu řeky Vydry, především na vznik kamenného moře, viklan, na tvorbu a typy obřích hrnců, na vznik šumavských plání, popisují nedostupnost údolí řeky až po vybudování cesty, přibližují geologické činnosti řeky Vydry, informují o zastoupení rostlin, živočichů, o výskytu hmyzu, plazů a o návratu rysa na Šumavu (Štemberk 2005, s. 30). Nalezneme zde také citáty z románů spisovatele Karla Klostermanna.

Informační panely na stezce jsou nové (jako nové), neboť stezka prošla od svého vzniku dvěma rekonstrukcemi, během nichž se postupně změnil jejich obsah i charakter. Všechny

jsou vyřezávány do dřeva, na 3 z nich je zobrazena mapa a na 5 jsou kresby. Na 2 tabulích jsou součástí textu otázky k zamyšlení. Zastavení jsou označena zelenobílými ochrannými psaníčky, trasa vede souběžně s trasou červené turistické značky, která kopíruje koryto řeky Vydry.

Nenáročná stezka je určena pouze pro pěší a vozíčkáře, cykloažijníci mají vstup zakázán. Na trase je možné navštívit Turnerovu chatu, která je volně přístupná turistům. V blízkosti chaty jsou různá skaliska nesoucí názvy např. Baba, Mnich, Panna (Bernhardt et al. 2006, s. 120). Nedaleko kamenného moře je možné využít dřevěnou plošinu pro výhled na balvany ve Vydře. Za zmínku určitě stojí i elektrárna Vydra, což je historická elektrárna na výstupním (respektive vstupním místě) na Čenkově Pile. Stezka se nachází ve Státní přírodní rezervaci, byla zpřístupněna v roce 1976 a jejím správcem je NP a CHKO Šumava. Z důvodů ochrany přírody je vstup mimo vyznačenou stezku zakázán (Daněk & Glet 2002, s. 77) (obrázek 6).

Obrázek 6. Ortofotosnímek naučné stezky Povydí.

Zdroj: *Vlastní výzkum*

4.1.4 Naučná stezka Jezerní Slat'

Stezka je přístupná z parkoviště, vybudovaného po levé straně komunikace Kvilda - Horská Kvilda, 2 km severně od obce Kvilda. Jedná se o ministezku, neboť její trasa je dlouhá 309 m.

Naučná stezka se leží v geomorfologickém okrsku Kvildské pláně v celé své délce. Typ klimatu je zde chladný, což znamená, že průměrné lednové teploty zde dosahují -4 až -5°C , v červenci pak 14 až 15°C . Jezerní Slat' je charakteristická vysokým úhrnem srážek a nízkými teplotami (v průměru 2°C) po celý rok. Jedná se o jedno z nejstudenějších míst na našem území.

Zhodnocením sledovaného ukazatele povrchu vyplývá, že stezku tvoří :

- zpevněný povrch komplexní (šotolina s kamenným štětem) 223 m,
- povalový chodník (dřevěné lávky a chodníky) 86 m.

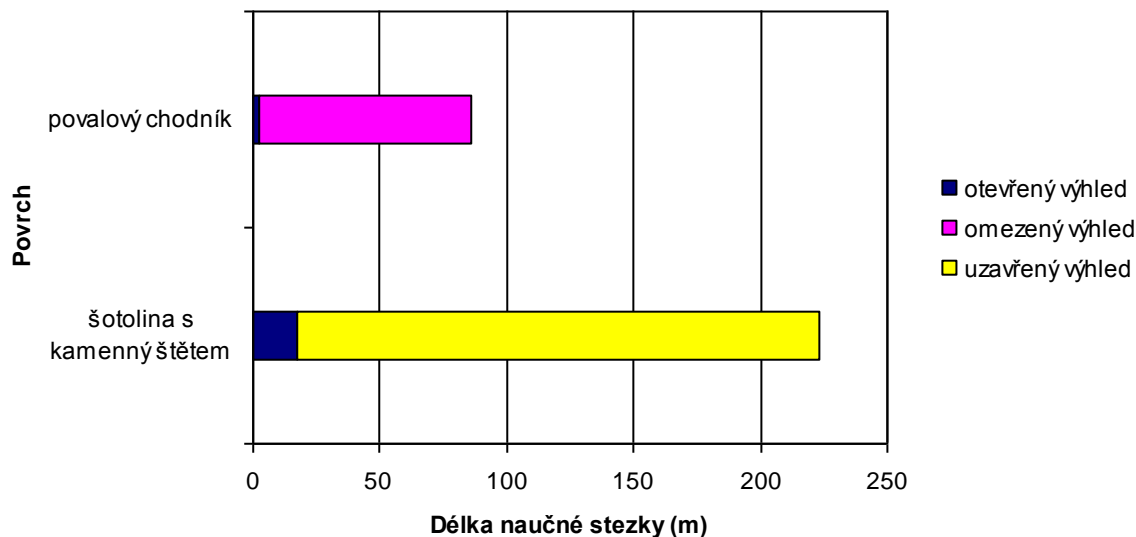
Ze zjištěných dat plyne, že povrch stezky tvoří 72% zpevněný povrch komplexní (šotolina s kamenným štětem) a 32% povalový chodník (dřevěné lávky a chodníky) (obrázek 7).

Zhodnocením sledovaného ukazatele výhledu vyplývá, že stezku tvoří :

- otevřený výhled s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°) 19 m,
- omezený výhled s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) 84 m,
- uzavřený výhled (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°) 206 m.

Podle průzkumu je sledovaný ukazatel výhled zastoupen následovně: 67% vytváří uzavřený (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°), 27% omezený výhled s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) a 6% otevřený výhled s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°) (obrázek 7).

Obrázek 7. Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu.

Zdroj: Vlastní výzkum

Zhodnocením sledovaného ukazatele krajinného pokryvu vyplývá, že stezku tvoří:

- jehličnaté lesy 256 m,
- stepi a křoviny 8 m,
- rašeliniště 45 m.

Z výsledku analýzy je patrné, že území stezky se nachází v tomto rozložení: 82% jehličnaté lesy, 15% rašeliniště, 3% stepi a křoviny.

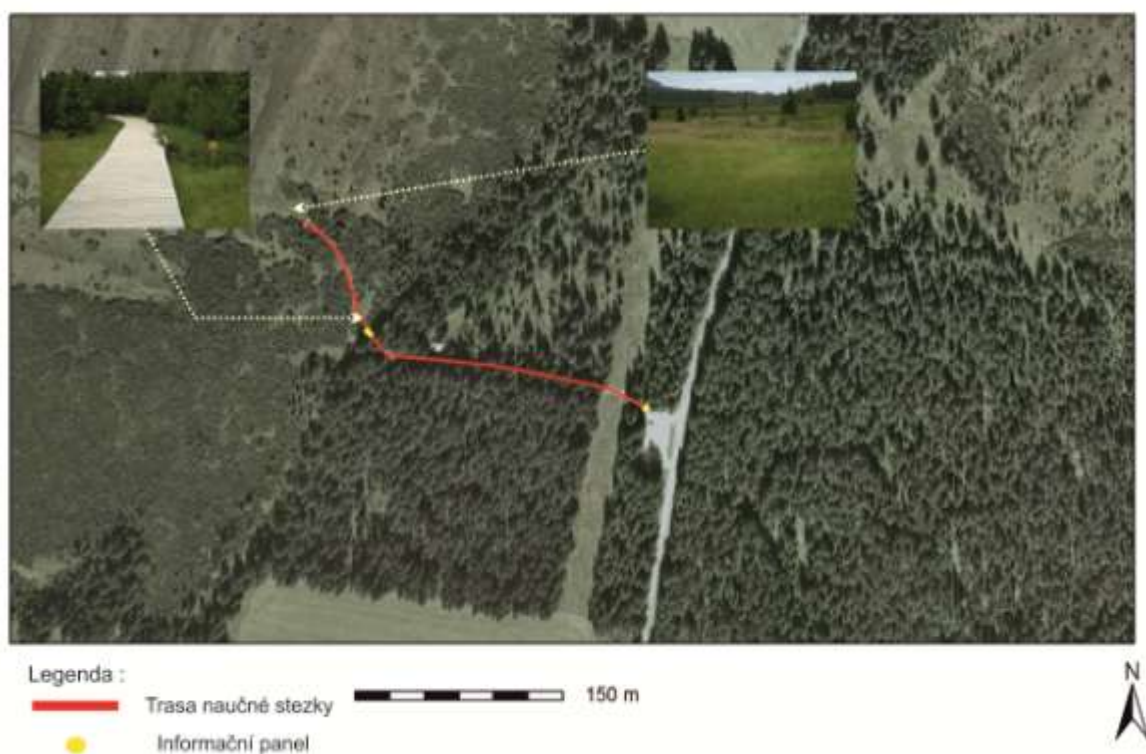
Na parkovišti před vstupem na stezku je umístěna informační tabule, kde je možno nalézt obecné informace o trase a mapu v podobě ortofotosnímku se zakreslením stezky. Zhruba v polovině stezky je zastavení s dalšími 2 informačními panely, jejichž obsahem jsou základní údaje o slati, o vyskytující se vegetaci a zvířené a především o vzniku a vývoji rašeliniště, o využití rašeliniště dříve a nyní. Na samém okraji rašeliniště je postavena dvoupatrová vyhlídková věž, ze které je výhled na celé rašeliniště o rozloze 104 ha. Pozadí rámuje silueta hory Sokol. Do jádra slatě vede dřevěný poválkový chodníček, zakončený

prostornou vyhlídkou. Podél chodníku jsou rozmístěny dřevěné jmenovky s obrázkem nejvýznamnějších rostlin typických pro rašeliniště (mochna nátržník, borovice rašelinná, vlohyně bahenní, suchopýr pochvatý, bříza trpasličí, vřes obecný, brusnice brusinka, rašeliník). Převážnou část slatě vytváří kleč (Daněk & Glet 2002, s. 77). Pásovité útvary s vřesem jsou pozůstatky po původní těžbě rašeliny.

Na všech tabulích jsou patrné známky času, ale přesto jsou čitelné. 2 tabule jsou vyřezávané do dřeva a jsou na nich vyobrazeny obrázky, součástí je též text, který podněcuje k zamyšlení. Značení stezky je psaníčkové (bílé se zeleným pruhem).

Náročnost absolvování trasy je nízká. Stezka je určena pro pěší a vozičkáře. Pro cyklisty je u vstupu na stezku připraven kolostav. V zimním období je rašeliniště pro veřejnost uzavřeno. Vstup do rezervace mimo vyhlídkovou věž a poválkový chodník není dovolen. Stezka byla vybudována v roce 1982, správcem je Správa NP a CHKO Šumava (obrázek 8).

Obrázek 8. Ortofotosnímek naučné stezky Jezerní Slat'.

Zdroj: Vlastní výzkum

4.1.5 Naučná stezka Tříjezerní Slat'

Naučná ministezka Tříjezerní Slat' leží 3,5 km severozápadně od Modravy. Přírodně-poznávací okruh je zaměřen na život na rašeliništi a je dlouhý 186 m. Vstup na stezku se nachází při rozcestí na Modravu, Rokytu a Srní.

Celá naučná stezka se leží v geomorfologickém okrsku Kvildské pláně. Klima je zde chladné (průměrné lednové teploty zde dosahují -4 až -5°C, v červenci pak 14 až 15°C).

Zhodnocením sledovaného ukazatele povrchu vyplývá, že stezku tvoří :

- nezpevněný povrch (kamenné podloží) 9 m,
- povalový chodník (dřevěné lávky a chodníky) 177 m.

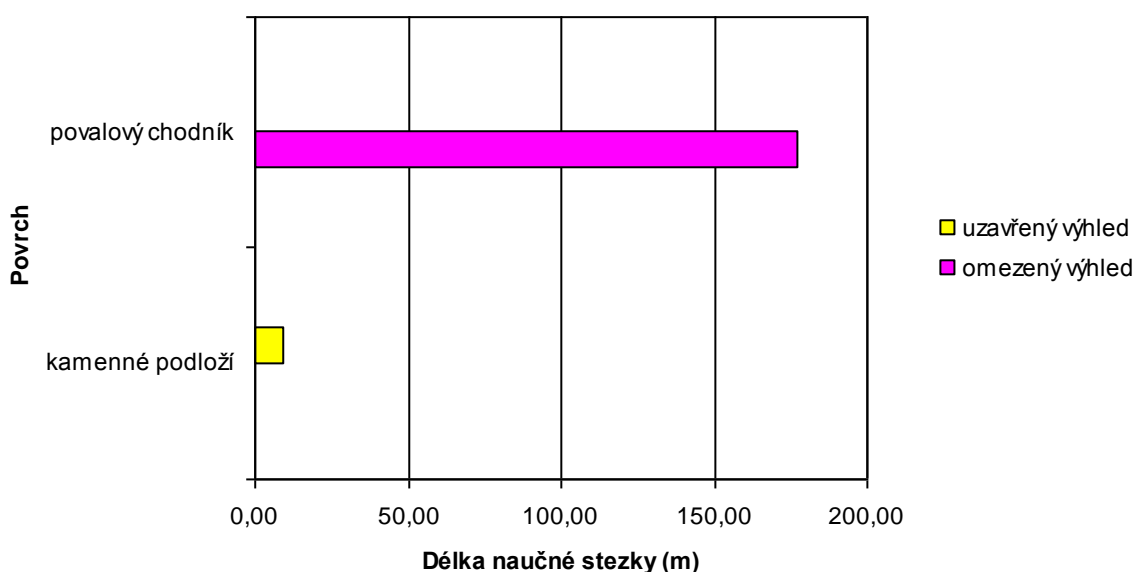
Podle výsledků provedené analýzy se povrch na této stezce skládá z 95% z povalového chodníku (dřevěné lávky a chodníky) a z 5% nezpevněného povrchu (kamenné podloží) (obrázek 9).

Zhodnocením sledovaného ukazatele výhledu vyplývá, že stezku tvoří :

- omezený výhled s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) 177 m,
- uzavřený výhled (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°) 9 m.

Z průzkumu je patrné, že 95% stezky je s omezeným výhledem s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) a 5 % s otevřeným výhledem s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°) (obrázek 9).

Obrázek 9. Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu.

Zdroj: Vlastní výzkum

Zhodnocením sledovaného ukazatele krajinného pokryvu vyplývá, že stezku tvoří:

- jehličnaté lesy 186 m.

Z analýzy je zřejmé, že výhradní zastoupení při využití půdy mají jehličnaté lesy ve výši 100%.

Na trase je 5 zastavení osazených informačními tabulemi. První 2 tabule jsou umístěny na rozcestí před vstupem na stezku, hned vedle přístřešku chránícího před nepřízní počasí. Na první jsou informace o zpřístupněných rašeliništích jihozápadních Čech, včetně barevných fotografií. Další tabule poskytuje všeobecné informace o naučné stezce, součástí je i mapa vyřezávaná do střeva. Další 2 tabule jsou osazené přímo před vstupem na poválkový chodník. Cílem těchto tabulí je informovat o životě v půdě a pod vodní hladinou, o oteplování klimatu, o palynologii, o vzniku vrchoviště a o přežití původních druhů rostlin a živočichů v rašeliništi. Po okružním poválkovém chodníku je umožněn vstup do středu slatě, kde je možné si prohlédnout 3 rašelinná jezírka. U největšího jezírka (0,7 ha) je nainstalována poslední tabule věnující se životě v rašelinném jezírku a rašeliníku. Podél chodníku jsou rozmístěny dřevěné

popisky, které označují zajímavé zástupce zdejší flóry (rašeliník, brusnice brusinka, klikva bahenní, suchopýr pochvatý, rosnatka okrouhlostá) (Štemberk 2005, s. 29).

Čtyři tabule jsou zjevně staršího data, ale jsou zcela čitelné a nepoškozené. Tyto tabule jsou vyřezávané do dřeva, obsahují kresby, dvě z nich navozují otázky pro zamyšlení. Poslední tabule je nová, obsahuje barevné fotografie. Značení stezky je psaníčkové (bílé se zeleným pruhem).

Nenáročná ministezka je přístupná pouze pro pěší a vozičkáře. Cyklisté parkují kola před vstupem na stezku, neboť vjezd na chodník je zakázán. V zimním období je vrchoviště pro návštěvníky uzavřeno. Stezka byla zpřístupněna v roce 1979, významným iniciátorem byl Vladislav Vodák. Správcem je Správa NP a CHKO Šumava (obrázek 10).

Obrázek 10. Ortofotomápek naučné stezky Tříjezerní Slat'.

Zdroj: Vlastní výzkum

4.1.6 Naučná stezka Vchynicko-Tetovský kanál

Naučná stezka Vchynicko-Tetovský kanál je přístupná z parkoviště u hradlového mostu Rechle, kde po svodu části vody z řeky Vydry začíná i samotný plavební kanál. Stezka vede podél umělého vodního toku s odbočkou k bývalé Hauswaldské kapli, poté pokračuje k nádherné Klostermannově vyhlídce u osady Sedlo. Konec je v obci Srní. Stezka je dlouhá 17003 m, nástup na ní je též možný na Rokytě a v Mechově.

Geomorfologicky je naučná stezka Vchynicko-Tetovský kanál součástí Svojšské hornatiny v délce 13805 m, zleva se k ní přimykají Kvildské pláně v délce 3198 m. Typ klimatu je zde chladný, což znamená, že průměrné lednové teploty zde dosahují -3 až -4°C, v červenci pak 15 až 16°C.

Zhodnocením sledovaného ukazatele povrchu vyplývá, že stezku tvoří :

- zpevněný povrch komplexní (asfalt) 5920 m,
- zpevněný povrch komplexní (šotolina s kamenným štětem) 6852 m,
- zpevněný povrch jednoduchý (šotolina nebo kameny na půdě) 1987 m,
- nezpevněný povrch (půda, tráva, lesní hrabanka) 1104 m,
- nezpevněný povrch (kamenné podloží) 1031 m,
- povalový chodník (dřevěné lávky a chodníky) 109 m.

Z výzkumu vyplývá, že povrch stezky je v následujícím složení: 40% zpevněný povrch komplexní (šotolina s kamenným štětem), 33% zpevněný povrch komplexní (asfalt), 12% zpevněný povrch jednoduchý (šotolina nebo kameny na půdě), 6% nezpevněný povrch (půda, tráva, lesní hrabanka), 6% nezpevněný povrch (kamenné podloží) a 1% povalový chodník (dřevěné lávky a chodníky) (obrázek 11).

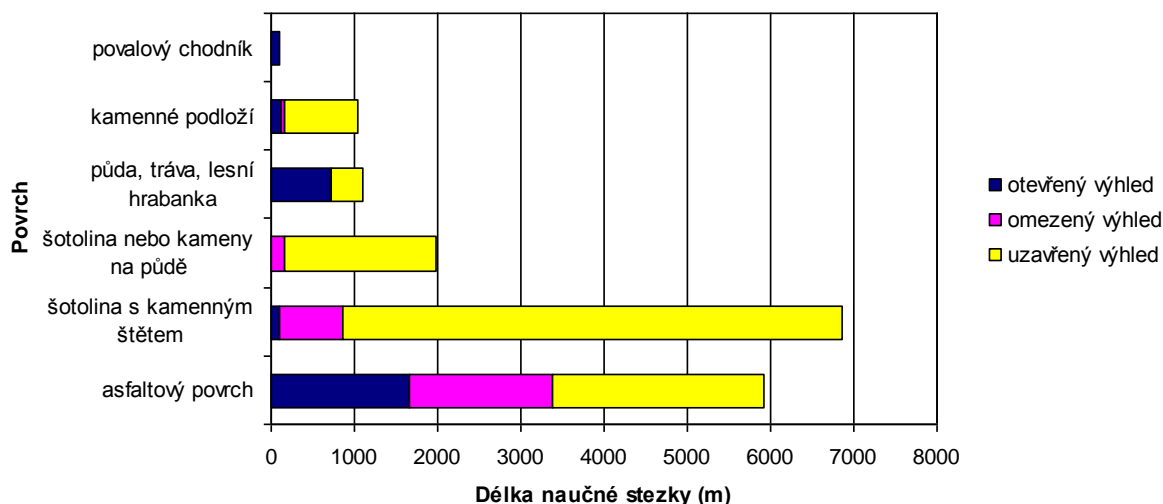
Zhodnocením sledovaného ukazatele výhledu vyplývá, že stezku tvoří :

- otevřený výhled s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°) 2704 m,
- omezený výhled s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) 2676 m,

- uzavřený výhled (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°) 11623 m.

Ze zjištěných dat plyne, že výhled stezky tvoří 68% uzavřený výhled (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°), 16% otevřený výhled s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°) a 16% omezený výhled s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) (obrázek 11).

Obrázek 11. Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu.

Zdroj: Vlastní výzkum

Zhodnocením sledovaného ukazatele krajinného pokryvu vyplývá, že stezku tvoří:

- louky a pastviny 1869 m,
- zemědělské oblasti 3149 m,
- jehličnaté lesy 10832 m,
- nízký porost v lese 1153 m.

Z výsledku analýzy je patrné, že nejvíce jsou zastoupeny jehličnaté lesy 63%, zemědělské oblasti 19%, louky a pastviny 11%, nízký porost v lese 7%.

Vchynicko-Tetovský kanál byl vybudován podle návrhu Josefa Rosenauera (Bernhardt et al. 2006, s. 164). Záměrem naučné stezky je přiblížení této významné technické památky návštěvníkům, seznámení s historií, současností i s okolní chráněnou přírodou (Reichardt 2005, s. 183). Na důležitých rozcestích či u zajímavých objektů je nainstalováno 10

informačních panelů. Jednotlivé panely upozorňují na historii budování kanálu, na historii Hradlového mostu, na historii Královského Antýglu, na historii osad Srní a Sedla, na vznik rychet a jejich privilegia, na vybudování klenutých kamenných mostů, popisují systém plavení dřeva, proces proměny kanálu významně ovlivňující život tehdejších místních obyvatel, seznamují s vodní elektrárnou Čeňkovou Pilou, se spisovatelem K. Klostermannem a s jeho vazbami k této oblasti.

Stav panelů je v dobrý, 3 z nich se jeví jako zcela nové. Všechny jsou vyřezávané do dřeva, pouze jeden panel potažený fólií s plnobarevným tiskem. 8 panelů obsahuje schematizovaný nákres oblasti, na 7 panelech nalezneme kresby. Všechny panely jsou doplněny o text v anglickém a německém jazyce. Na 4 zastaveních jsou umístěny dřevěné lavičky. Značení stezky je psaníčkové (bílé se zeleným pruhem).

Stezka je vhodná pro pěší, cykloturisty, lyžaře a na částech i pro vozíčkáře. Náročnost pro absolvování je nízká, pouze v závěru u Klostermannovy vyhlídky je vyšší. Stezka byla otevřena v roce 2005 a jejím správcem je Správa NP a CHKO Šumava (obrázek 12).

Obrázek 12. Ortofotosnímek naučná stezka Vchynicko-Tetovský kanál.

Zdroj: *Vlastní výzkum*

4.1.7 Naučná stezka Okolo kostelního vrchu

Naučná stezka má východiště přímo na Vchynicko-Tetovském kanálu asi 2 kilometry jižně od obce Srní. Emocionálně zaměřený okruh měří 2366 m.

Naučná stezka se leží v geomorfologickém okrsku Kvildské pláně v celé své délce. Klima je zde chladné (průměrné lednové teploty zde dosahují -3 až -4 °C, v červenci pak 15 až 16 °C).

Zhodnocením sledovaného ukazatele povrchu vyplývá, že stezku tvoří :

- nezpevněný povrch (půda, tráva, lesní hrabanka) 1447 m,
- nezpevněný povrch (kamenné podloží) 919 m.

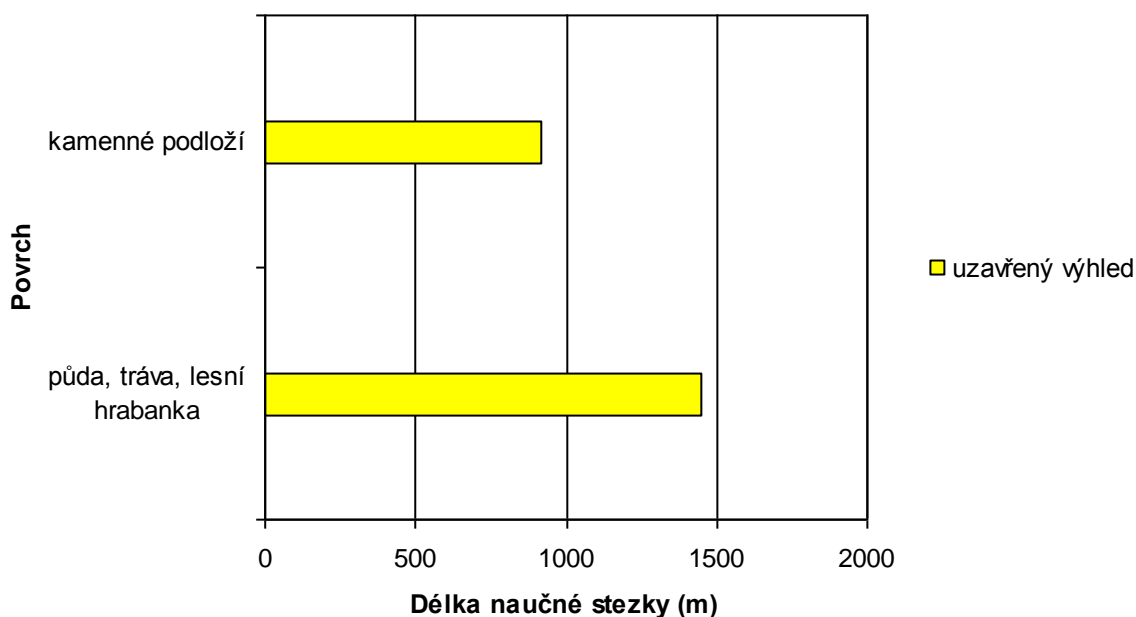
Podle výsledků provedené analýzy se povrch na této stezce skládá z nezpevněného povrchu (půda, tráva, lesní hrabanka) 61 %, nezpevněného povrchu (kamenné podloží) 39% (obrázek 13).

Zhodnocením sledovaného ukazatele výhledu vyplývá, že stezku tvoří :

- uzavřený výhled (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°) 2366 m.

Z analýzy je zřejmé, že ukazatel výhledu je tvořen ze 100% uzavřeným výhledem (obrázek 13).

Obrázek 13. Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu.

Zdroj: Vlastní výzkum

Zhodnocením sledovaného ukazatele krajinného pokryvu vyplývá, že stezku tvoří:

- jehličnaté lesy 2366 m.

Z analýzy je zřejmé, že výhradní zastoupení při využití půdy mají jehličnaté lesy ve výši 100%.

Naučná stezka přivádí návštěvníky ke znovuoživenému prostoru bývalé Hauswaldské kaple, ke starému poutnímu místu Šumavy opředené mnoha legendami. Vedle kaple je pozoruhodným uměleckým objektem soustava dřevěných koryt přivádějící zázračnou vodu do studánky. První zastavení popisuje historii lesní kaple až po současnost. Vycházkový okruh pokračuje po hranici 1. zóny ochrany přírody, zde je nainstalováno dalších 5 infopanelů obsahující citáty z děl Karla Klostermanna.

Jelikož stezka byla zpřístupněna teprve nedávno, jsou zde všechny tabule nové. Tabule Hauswaldská kaple obsahuje fotografie, text je přeložen do anglického a německého jazyka. Zbývajících 5 tabulí gravírováno do dřeva. Značení naučné stezky je symbolem kaple.

Stezku je pouze pro pěší, ke kapli je přístup bezbariérový. Stezka vznikla díky iniciativě občanského sdružení Karel Klostermann – spisovatel Šumavy se Správou NP Šumava v roce 2006. Správcem je Správa NP a CHKO Šumava (Občanské sdružení Karel Klostermann, 2008) (obrázek 14).

Obrázek 14. Ortofotosnímek naučné stezky Okolo kostelního vrchu.

Zdroj: Vlastní výzkum

4.1.8 Naučná Klostermannova stezka

Tato naučná stezka je dostupná z informačního střediska Rokyta, odtud vede přes Hrádky do obce Srní. Nenáročná trasa je dlouhá 3798 m.

Celé území naučné stezky se nachází v geomorfologickém okrsku Svojšské hornatiny. Klima je zde chladné (průměrné lednové teploty zde dosahují -3 až -4°C, v červenci pak 15 až 16°C).

Zhodnocením sledovaného ukazatele povrchu vyplývá, že stezku tvoří :

- zpevněný povrch komplexní (asfalt) 1459 m,
- zpevněný povrch komplexní (šotolina s kamenným štětem) 792 m,
- nezpevněný povrch (půda, tráva, lesní hrabanka) 1308 m,
- nezpevněný povrch (kamenné podloží) 239 m.

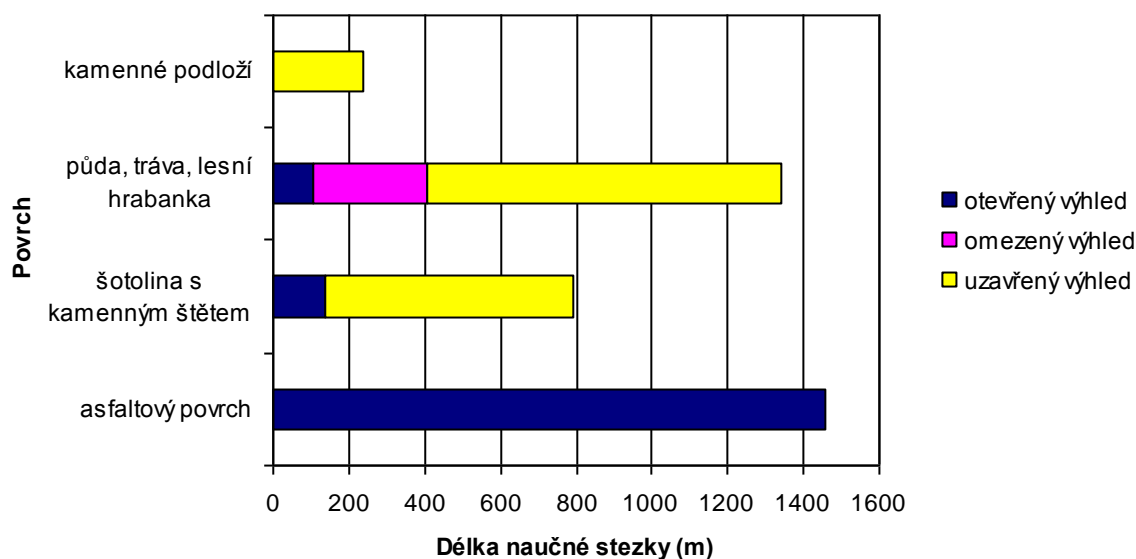
Z výzkumu jasně vyplývá, že nejvíce je zastoupen zpevněný povrch komplexní (asfalt) 39% a nezpevněný povrch (půda, tráva, lesní hrabanka) 34%. Zbýlých 21% tvoří zpevněný povrch komplexní (šotolina s kamenným štětem) a 6% nezpevněný povrch (kamenné podloží) (obrázek 15).

Zhodnocením sledovaného ukazatele výhledu vyplývá, že stezku tvoří :

- otevřený výhled s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°) 1702 m,
- omezený výhled s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) 266 m,
- uzavřený výhled (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°) 1830 m.

Z průzkumu je patrné, že 48% stezky je s uzavřeným výhledem (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°), 45% s otevřeným výhledem s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°), 7% s omezeným výhledem s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) (obrázek 15).

Obrázek 15. Poměrové zastoupení ukazatele povrchu ve vztahu k výhledu.

Zdroj: Vlastní výzkum

Zhodnocením sledovaného ukazatele krajinného pokryvu vyplývá, že stezku tvoří:

- louky a pastviny 1693 m,
- zemědělské oblasti 99 m,
- jehličnaté lesy 2006 m.

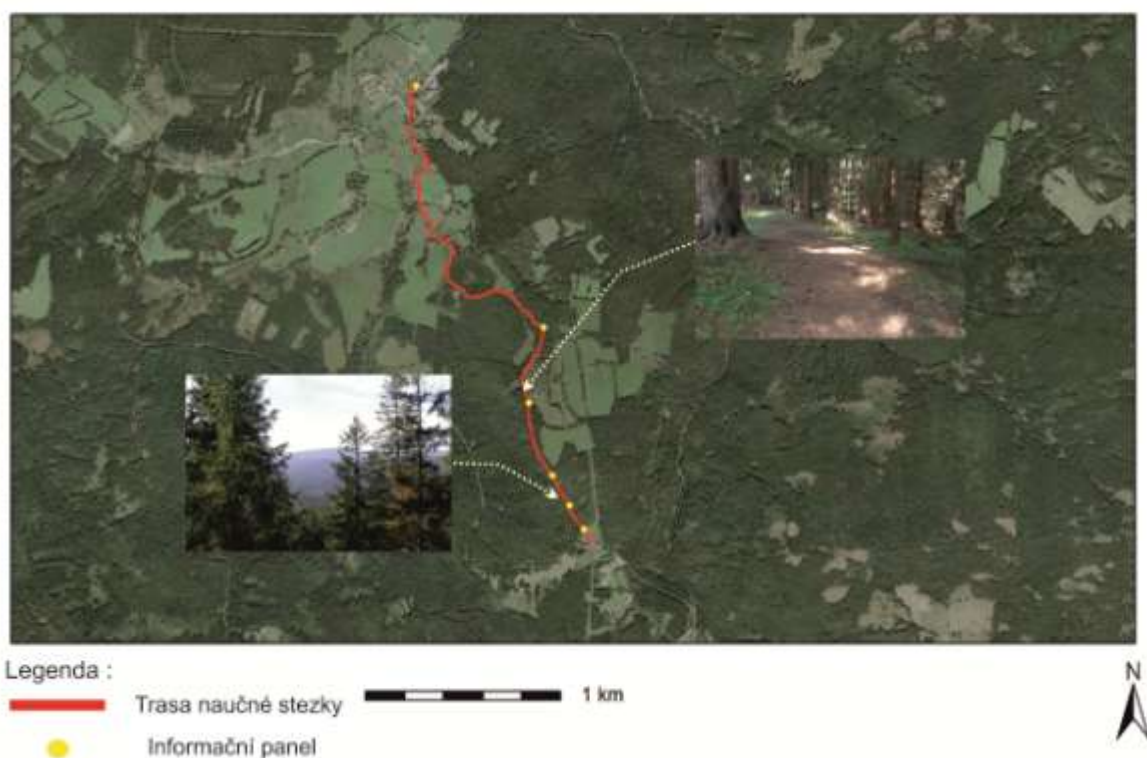
Z výsledku analýzy je zřejmé, že území stezky se nachází v tomto rozložení: 52% jehličnaté lesy, 45% louky a pastviny, 3% zemědělské oblasti.

Na naučné stezce je umístěno celkem 6 informačních panelů, které upozorňují zejména na osobnost spisovatele Karla Klostermanna, na zajímavosti z jeho života i díla, zachycují popis přeměny krajiny během jeho života, jeho vztah k šumavské přírodě, přibližují jeho celou rozsáhlou rodinu, její původ a příchod na Šumavu. Součástí jsou i citáty z jeho románů.

Tabule jsou nové, neboť stezky byla otevřena nedávno. Všechny obsahují barevné fotografie a jsou doplněny o anglický i německé text. Na každém panelu je ortofotosnímek mapy s vyznačením stezky i s lokalizací jednotlivých tabulí. Značení stezky je symbolem brýlí.

Stezka je primárně určena pěším turistům. Na vytvoření naučné stezky se podílelo občanské sdružení Karel Klostermann– spisovatel Šumavy, ve spolupráci se Správou CHKO a NP Šumava, který je zároveň správcem. Otevření se konalo v roce 2008 u příležitosti Roku oslav spisovatele Karla Klostermanna (obrázek 16).

Obrázek 16. Ortofotosnímek Klosteramnnovy naučné stezky.

Zdroj: Vlastní výzkum

4.1.9 Nabídka NS ve sledovaném území

Všechny sledované stezky se nacházejí v okolí Borových Lad, Kvildy, Modravy a Sní. Souhrnná délka těchto tras dle provedené analýzy činí 34511 m. Z uskutečněného šetření vyplývá, že z 8 zkoumaných stezek je 6 přístupných pouze pěšky (Chalupská Slat', Povydří, Jezerní Slat', Tříjezerní Slat', Okolo kostelního vrchu, Klostermannova stezka), zbývající 2 jsou vhodné též pro cykloturistiku (Vchynicko-Tetovský kanál, Les). 5 stezek má vhodný terén pro vozíčkáře.

Geomorfologické zařazení vymezené oblasti Šumavy:

- Systém : Hercynská pohoří
- Provincie: Česká vysočina
- Subprovincie: Šumavská soustava
- Oblast: Šumavská hornatina
- Celek: Šumava
- Podcelek: Šumavské Pláně
- Okrsek: Knížecí Pláně, Kvildské Pláně, Svojšská hornatina

Zhodnocení sledovaného ukazatele geomorfologie je následující:

Sledovaná oblast Šumavy se nachází ve 3 geomorfologických okrscích. Geomorfologický okrsek Knížecí Pláně je nejméně zastoupen, leží zde naučná stezka Chalupská Slat' a část naučné stezky Les v celkové délce 1793 m. V geomorfologickém okrsku Kvildské Pláně se nacházejí tyto stezky: Jezerní Slat', Tříjezerní Slat', Okolo kostelního vrchu, část stezky Les a část Vchynicko-Tetovského kanálu. Souhrnná délka stezek v tomto geomorfologickém okrsku činí 8370 m. V geomorfologickém okrsku Svojšská hornatina leží naučná stezka Povydrří, Klostermannova naučná stezka a větší část Vchynicko-Tetovského kanálu v celkové délce 24348 m.

Zhodnocení sledovaného ukazatele klimatu:

Všechny sledované naučné stezky se nacházejí v chladné klimatické oblasti.

Pro tuto oblast je charakteristické dle Quitta (Tolasz et al. 2007, s. 232):

- počet letních dní: 10-30,
- počet dní s průměrnou teplotou 10°C a více: 120-140,
- počet dní s mrazem: 140-160,
- počet dní se sněhovou přikrývkou: 100-140,
- počet jasných dní: 40-50,

- průměrná lednová teplota: -3 - -5°C,
- průměrná červencová teplota: 14 – 16°C.

Zhodnocením sledovaného ukazatele povrchu vyplývá, že stezky v souhrnu tvoří :

- zpevněný povrch komplexní (asfalt) 8606 m,
- zpevněný povrch komplexní (šotolina s kamenným štětem) 11995 m,
- zpevněný povrch jednoduchý (šotolina nebo kameny na půdě) 5609 m,
- nezpevněný povrch (půda, tráva, lesní hrabanka) 3979 m,
- nezpevněný povrch (kamenné podloží) 3526 m,
- povalový chodník (dřevěné lávky a chodníky) 796 m.

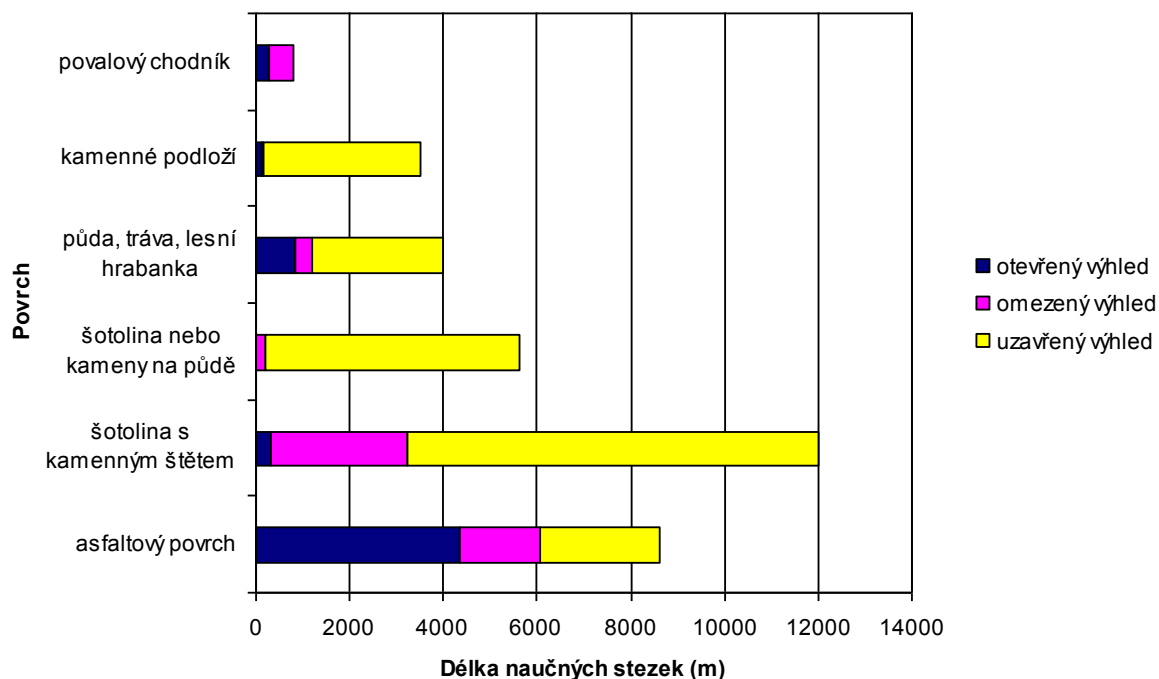
Podle výše uvedených výsledků průzkumu lze hodnotit ukazatel povrchu následovně: nejvíce je zastoupen zpevněný povrch komplexní (šotolina s kamenným štětem) 35%, následuje zpevněný povrch komplexní (asfalt) 25%, zpevněný povrch jednoduchý (šotolina nebo kameny na půdě) 16%, nezpevněný povrch (půda, tráva, lesní hrabanka) 12%, nezpevněný povrch (kamenné podloží) 10%, povalový chodník (dřevěné lávky a chodníky) 2% (obrázek 17).

Zhodnocením sledovaného ukazatele výhledu vyplývá, že stezky v souhrnu tvoří:

- otevřený výhled s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°) 5926 m,
- omezený výhled s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) 5766 m,
- uzavřený výhled (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°) 22819 m.

Ze zjištěných dat plyne, že výhledy stezek jsou zastoupeny v následujícím poměru: 66% uzavřeným výhledem (výhled do 150 m a viditelnost max. 45°), 17% otevřeným výhledem s nějakým panoramatem (viditelnost nad 180°) a 17% omezeným výhledem s viditelným horizontem (viditelnost 180° až 45°) (obrázek 17).

Obrázek 17. Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu.

Zdroj: Vlastní výzkum

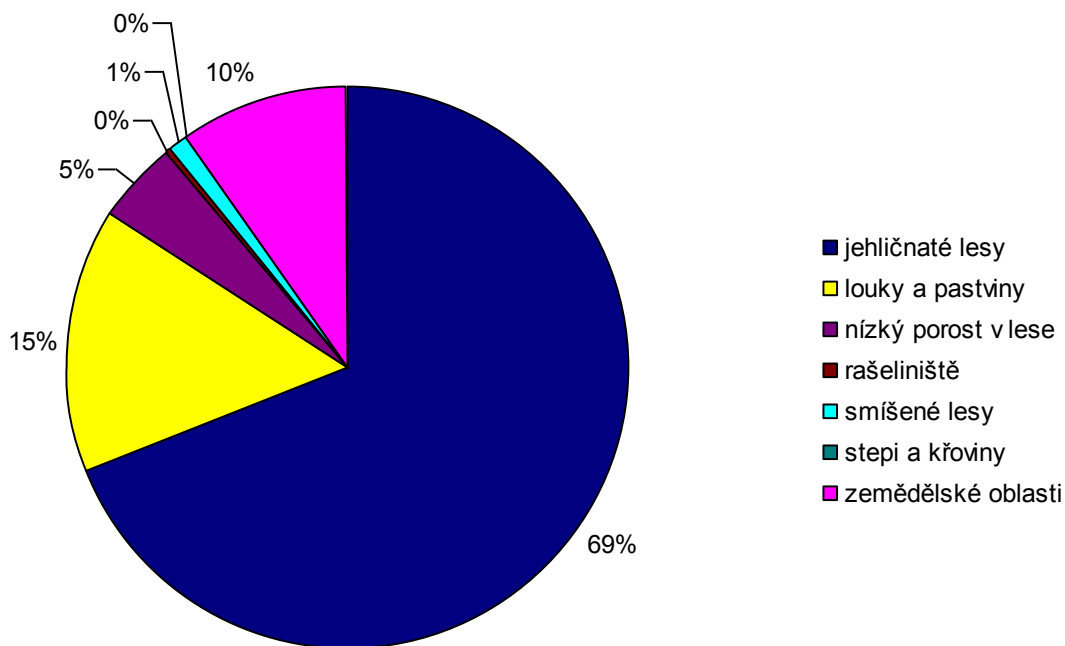
Zhodnocením sledovaného ukazatele krajinného pokryvu vyplývá, že stezky v souhrnu tvoří:

- jehličnaté lesy 23792 m,
- louky a pastviny 5211 m,
- nízký porost v lese 1683 m,
- rašeliniště 70 m,
- smíšené lesy 436 m,
- stepi a křoviny 8 m,
- zemědělské oblasti 3311m.

Podle výsledků uskutečněných analýz lze jednoznačně uvést, že nejvíce tvoří území stezek jehličnaté lesy 69%, poté louky a pastviny 15%, zemědělské oblasti 10%, nízký porost

v lese 5%, smíšené lesy 1%. Rašeliniště, stepi a křoviny nedosahují svou rozlohou při využití půdy ani 1% (obrázek 18).

Obrázek 18. Poměrové zastoupení využití půdy.

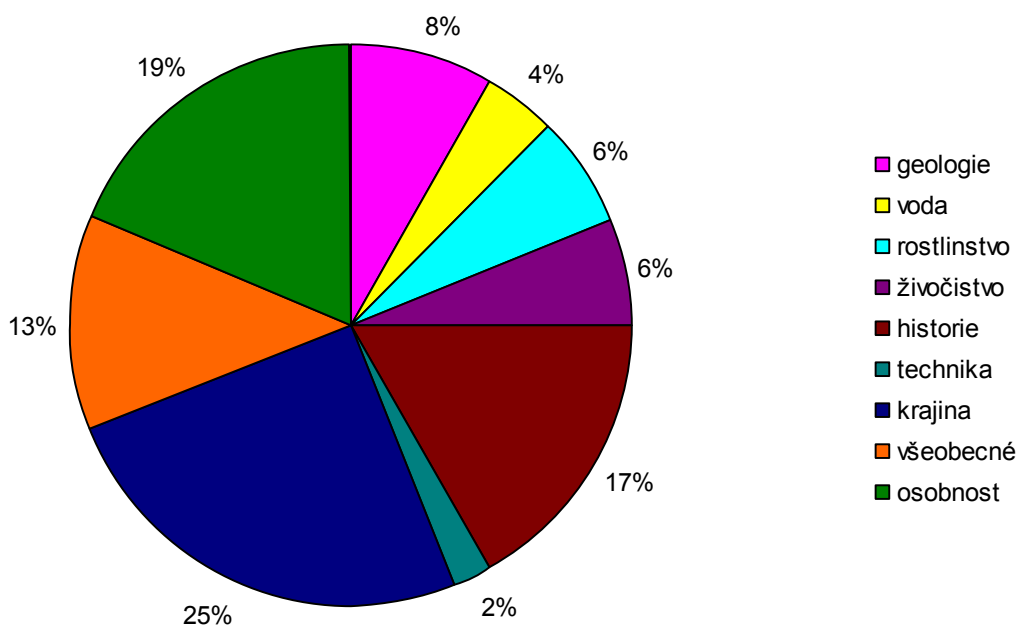
Zdroj: Vlastní výzkum

Na naučných stezkách vymezeného území se vyskytuje 48 informačních panelů, jejichž průměrné stáří je 9,5 roku. 25 informačních panelů je ve výborném stavu, vizuálně vypadají jako nové. Zbýlých 23 panelů je zjevně staršího data, ale zobrazené údaje na nich jsou čitelné, obrazový materiál není narušen. 40 panelů je gravírováno do dřeva. Správcem všech naučných stezek je Správa NP a CHKO Šumava.

Nejvíce informačních panelů je věnováno šumavské krajině (12), osobnosti Karla Klostermanna (9), historii různých typů památek (8). Nemalé množství panelů je zaměřeno všeobecně (6), smyslem je poskytnout základní informace o dané stezce. Zbýlé tabule podávají informace o geologii (4), o fauně (3), o flóře (3), o vodstvu (2) a o technice (1).

Tabule jsou nejčastěji doplněny kresbami (31) a mapami (21), na některých mapách je zakreslena stezka (8) a někde je zobrazena stezka včetně lokalizace tabulí (7). Součástí tabulí jsou také mnohdy diagramy (8), otázky podněcující zamyšlení (8) a fotografie (6). Na žádné tabuli nebyly nalezeny interaktivní prvky. Na 8 tabulích se setkáváme kromě českého textu i s německým a 10 tabulí obsahuje text český, anglický a německý. 25 panelů je označeno číslem pořadí na stezce, což umožňuje lepší orientaci (obrázek 19).

Obrázek 19. Zaměření informačních panelů, n=48.

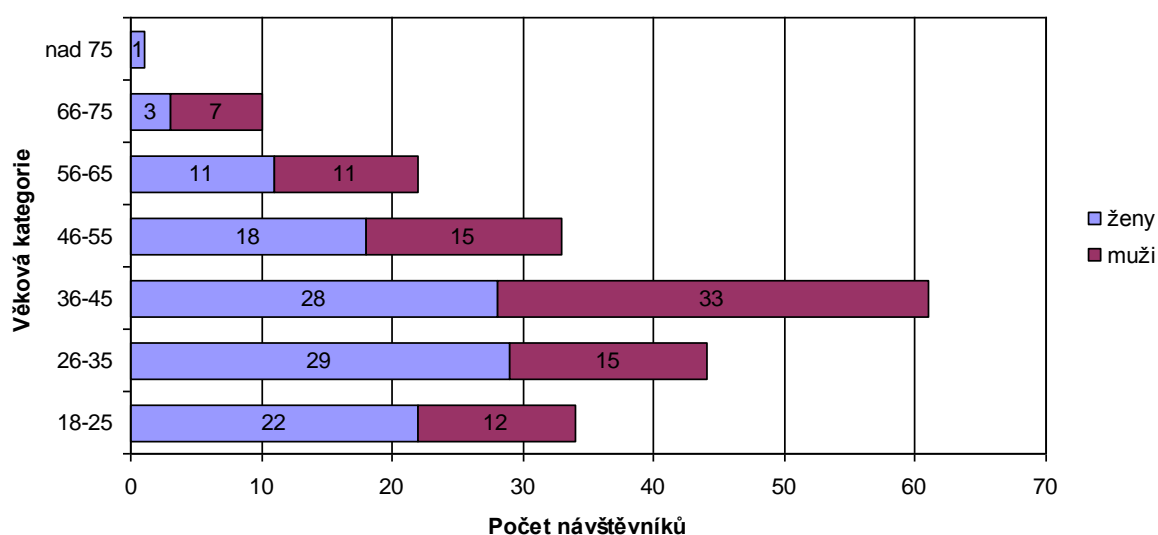
Zdroj: Vlastní výzkum

4.2 Analýza preferencí aktuálních návštěvníků

4.2.1 Demografická segmentace

Z celkového počtu 205 dotázaných respondentů bylo 112 žen a 93 mužů. Věková struktura byla rozčleněna do 7 kategorií, přičemž nejvíce byla zastoupena věková kategorie 36-45 let a to 61 respondenty (z toho 28 žen a 33 mužů). Následovala kategorie 26-35 let, ve které odpovídalo 44 tázaných (z toho 29 žen a 15 mužů). Ve věkové kategorii nad 75 let odpovídal pouze 1 respondent (žena) (obrázek 20).

Obrázek 20. Pohlaví a věk respondentů, n=205.

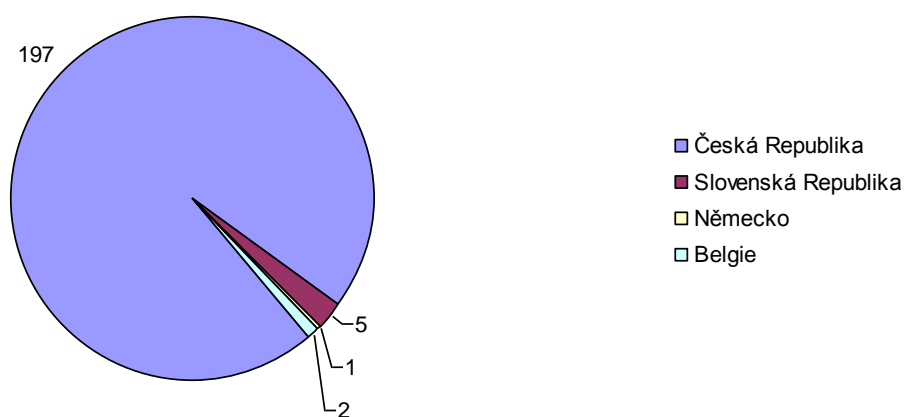

Zdroj: Vlastní výzkum

4.2.2 Geografická segmentace

V dotazovaném vzorku nejvíce převládali návštěvníci s českou národností (197 dotázaných). Nepatrné zastoupení zde měli též jiné národnosti (obrázek 21).

Obrázek 21. Národnost respondentů, n=205.

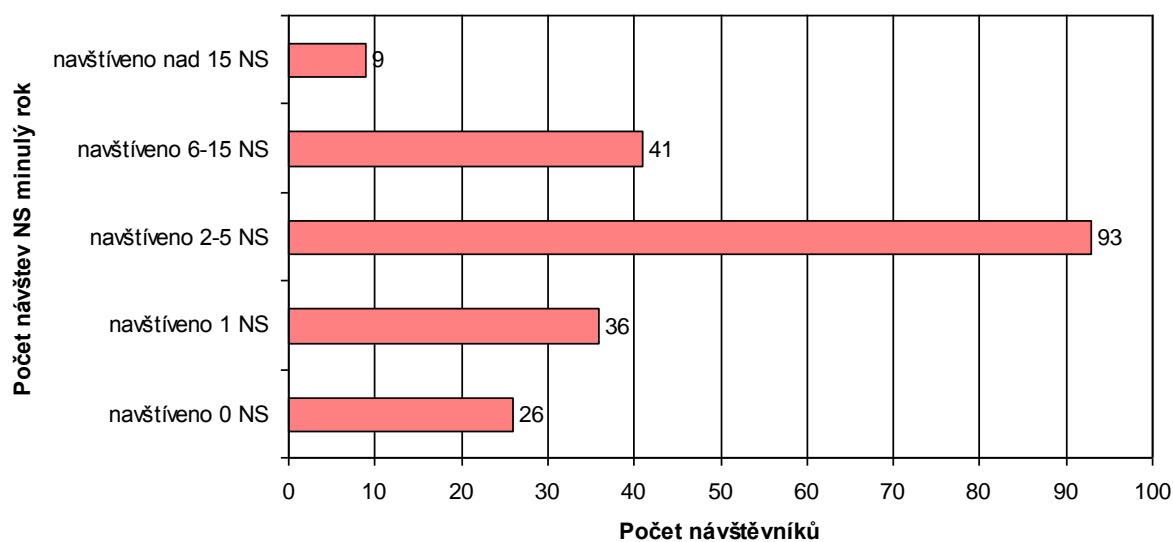

Zdroj: Vlastní výzkum

4.2.3 Behavioristická segmentace

Podle výsledku šetření bylo jednoznačně nejvíce respondentů, kteří v minulém roce navštívili 2-5 naučných stezek (93 respondentů). Silné zastoupení měla též kategorie 6-15 návštěv v loňském roce (41 respondentů) a poté kategorie 1 navštívené naučné stezky v loňském roce (36 respondentů) (obrázek 22).

Obrázek 22. Zkušenost se stezkami, n=205.

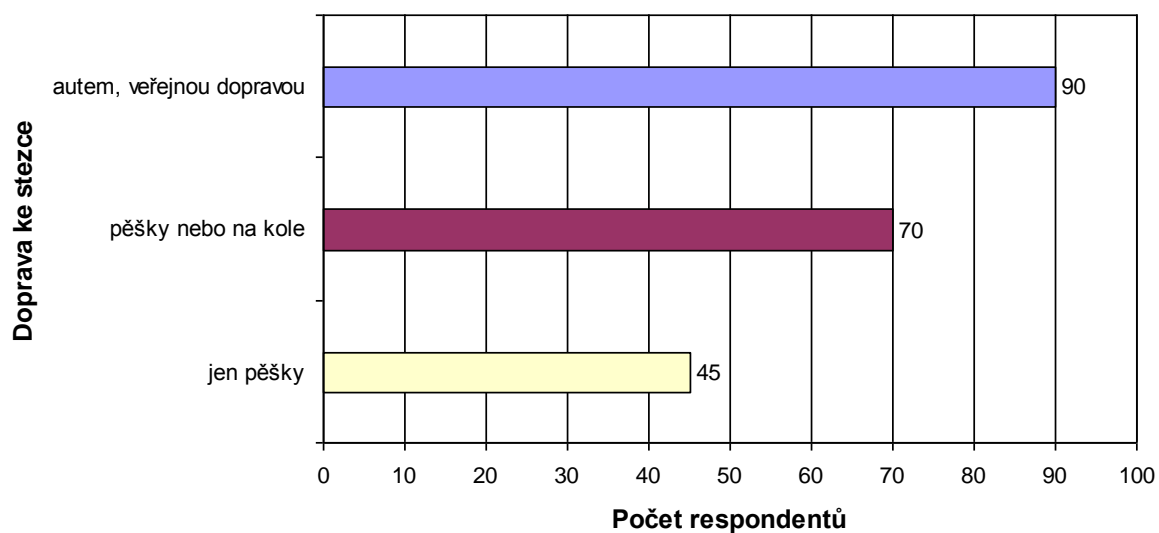

Zdroj: Vlastní výzkum

4.2.4 Doprava ke stezce

Dotázaní účastníci cestovního ruchu nejvíce preferují dopravu ke stezkám autem či veřejnou dopravou (90 respondentů), 70 dotázaných dává přednost dopravě na kole či pěšky, pouze 40 respondentů upřednostňuje způsob dopravy ke stezce pěšky (obrázek 23).

Obrázek 23. Preference dopravy ke stezkám, n=205.

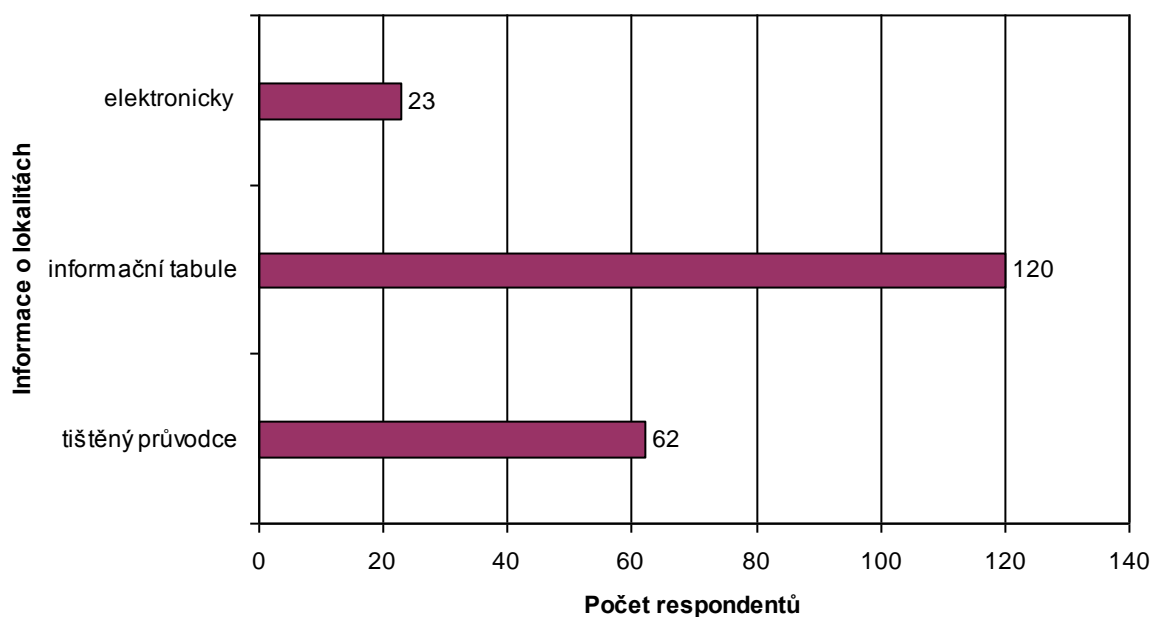

Zdroj: Vlastní výzkum

4.2.5 Informace o lokalitách

Nejvíce 120 respondentů vyžaduje informace o lokalitě prostřednictvím informačních tabulí na naučných .stezkách, 62 dotázaných upřednostňuje tištěné průvodce a 23 respondentů získává nejraději informace elektronicky (obrázek 24).

Obrázek 24. Preference při získávání informací o lokalitách, n=205.

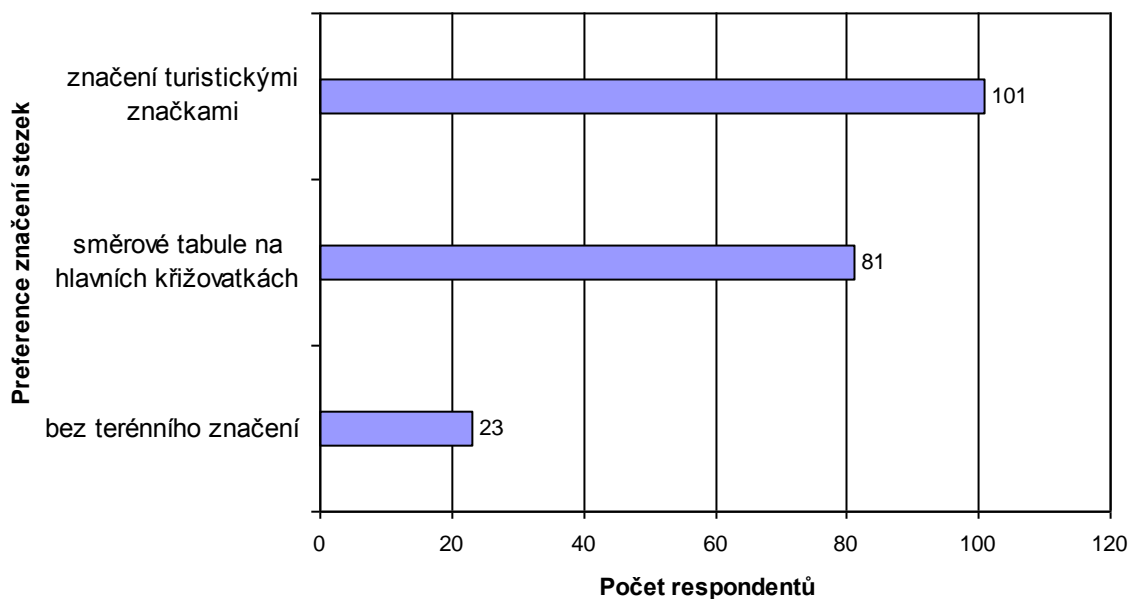

Zdroj: Vlastní výzkum

4.2.6 Značení trasy

Lidé z dotazovaného vzorku nejvíce odpovídali, že při návštěvě naučných stezek vyhledávají nejvíce značení turistickými značkami (101 respondentů), poté se umístily směrové tabule na hlavních křižovatkách (81 respondentů). 23 dotázaných uvedlo, že nevyžaduje žádné terénní značení (obrázek 25).

Obrázek 25. Preference značení stezek, n=205.

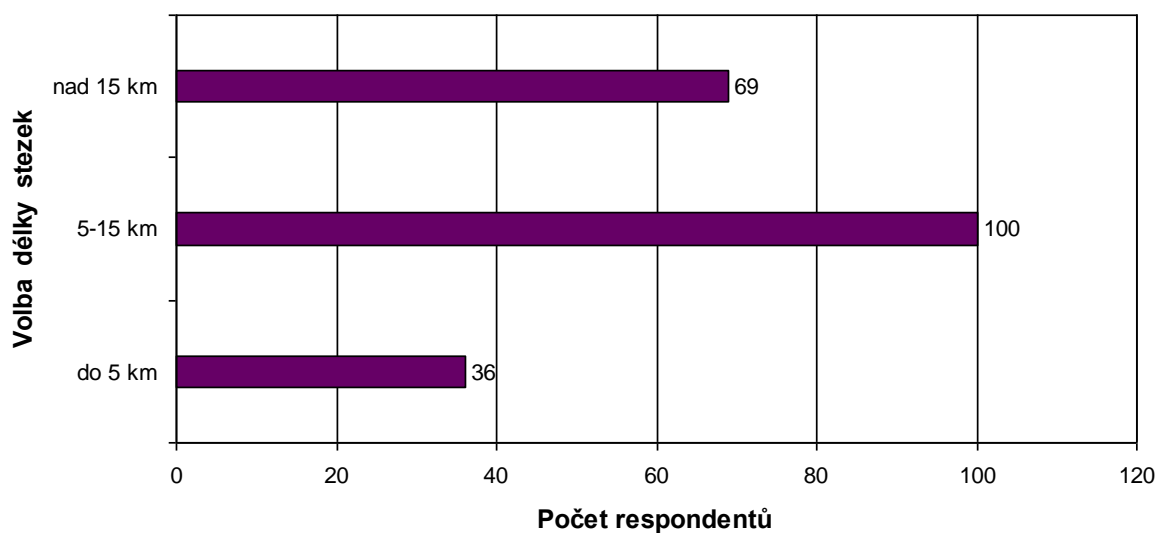

Zdroj: *Vlastní výzkum*

4.2.7 Délka trasy

Nejvíce zastoupenou skupinou ze všech tázaných představovali ti, kteří dávají přednost při volbě délky naučných stezek variantě 5-15 km (100 respondentů). Variantu nad 15 km označilo 69 respondentů a variantu do 5 km vybralo 36 respondentů (obrázek 26).

Obrázek 26. Preference při volbě délky trasy, n=205.

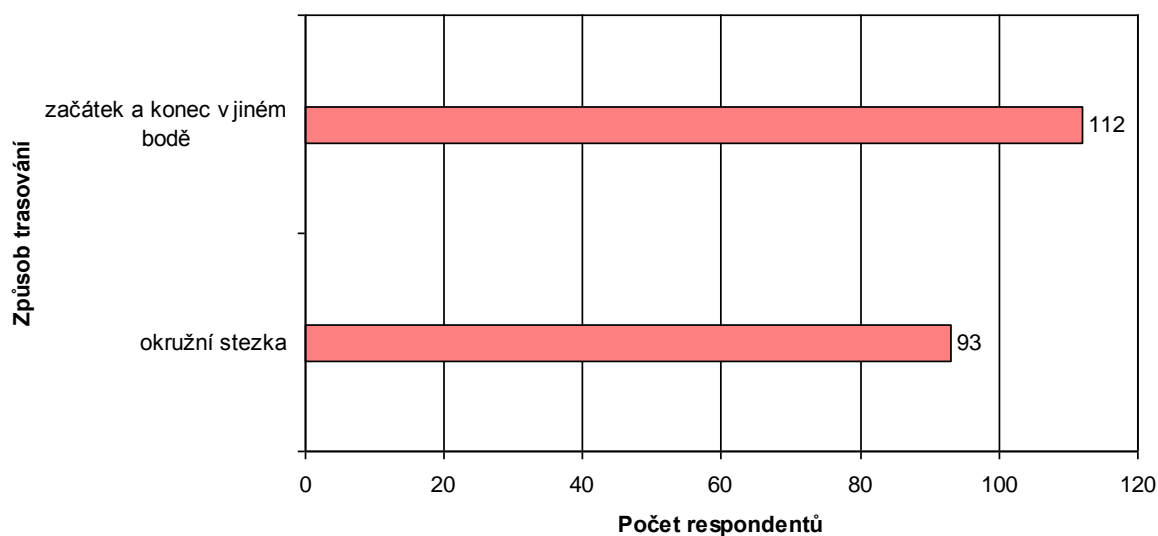

Zdroj: Vlastní výzkum

4.2.8 Způsob trasování

55% návštěvníků se vyjádřilo (112 respondentů), že při prohlídce naučné stezky preferují její začátek a konec v jiném bodě. 45% návštěvníků pak uvedlo, že jim více vyhovuje okružní stezka (93 respondentů) (obrázek 27).

Obrázek 27. Preference způsobu trasování, n=205.

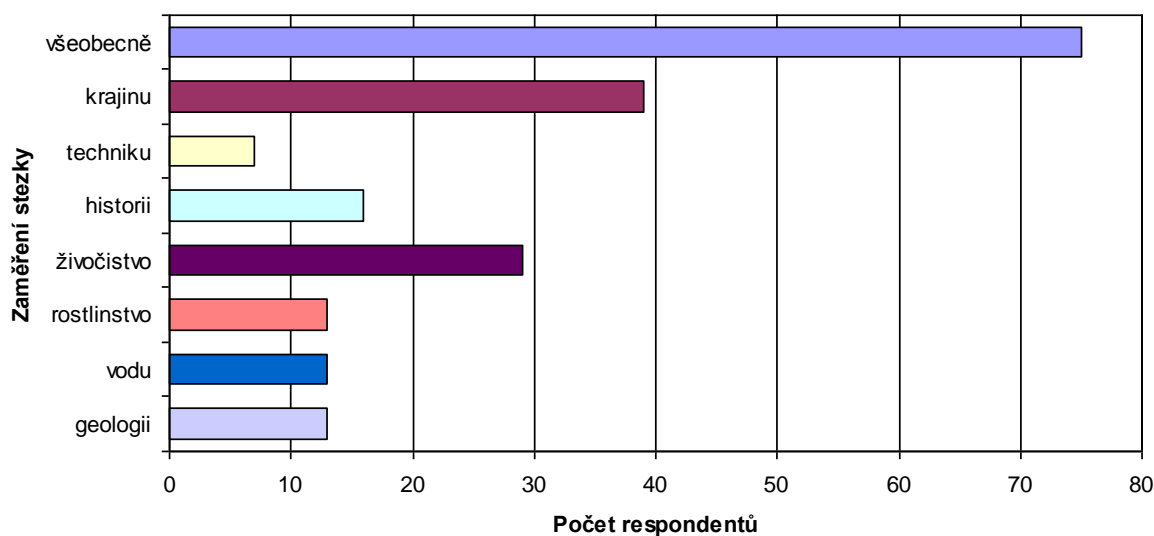

Zdroj: Vlastní výzkum

4.2.9 Zaměření trasy

Při volbě nejoblíbenějšího zaměření stezek vévodilo téma všeobecné, což odpovědělo 75 účastníků výzkumu (z toho 46 žen a 29 mužů). Naopak za nejméně preferované zaměření stezek bylo označeno téma techniky, neboť pouze 7 dotázaných se vyslovilo pro toto téma (z toho 2 ženy a 5 mužů) (obrázek 28).

Obrázek 28. Preference zaměření trasy

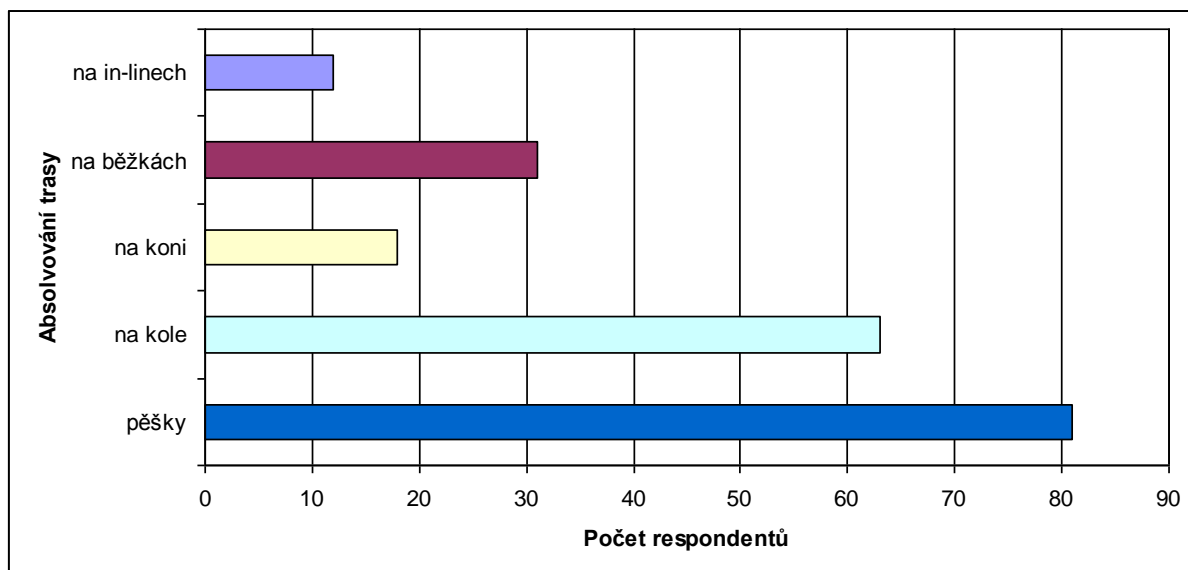

Zdroj: Vlastní výzkum

4.2.10 Možnost absolvování trasy

Největšímu počtu dotázaných vyhovuje absolvování naučných stezek pěšky (81 respondentů). Další početnou skupinou jsou respondenti, kteří preferují návštěvu naučných stezek na kole (63 respondentů). Nejméně zastoupená skupina upřednostňuje absolvování trasy na in-linech (12 respondentů) (obrázek 29).

Obrázek 29. Preference absolvování trasy, n=205.

Zdroj: Vlastní výzkum

4.3 Rozdíly preferencí atributů naučných stezek

Za pomoci chí-kvadrát testu byly zkoumány potenciální rozdíly v odpovědích jednotlivých návštěvnických segmentů v postojích k atributům naučných stezek. Rozdíly byly zaznamenány v těchto případech:

- věková kategorie – doprava ke stezce,
- věková kategorie – značení trasy,
- pohlaví – délka trasy.

4.3.1.1 Věková kategorie – doprava ke stezce

Podle níže uvedené tabulky je zřejmé, že jednotlivé věkové kategorie mají vliv na preferenci dopravy ke stezkám. Nejprůkaznější rozdíly byly zaznamenány u starších věkových kategorií, které upřednostňují dopravu ke stezkám pěšky. Mladší lidé dávají přednost dopravě autem nebo veřejnou dopravou (tabulka 2).

Tabulka 1 *Chi-kvadrát, n=205.*

	Chi-kvadr.	Stupně volnosti	p
Pearsonův chí-kv.	22,94324	df=12	p=,02822
M-V chí-kvadr.	22,67415	df=12	p=,03064

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 2 *Vztah jednotlivých věkových kategorií k dopravě ke stezce, n=205.*

	Věková kategorie					
	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	nad 65
Doprava ke stezce						
Jen pěšky	35,29%	9,09%	11,48%	24,24%	40,91%	45,00%
Pěšky nebo na kole	26,47%	38,64%	36,07%	39,39%	27,27%	27,00%
Autem, veřejnou dopravou	38,24%	52,27%	52,46%	36,36%	31,82%	27,00%

Zdroj: Vlastní výzkum

4.3.1.2 Věková kategorie – značení trasy

Z výsledků vyplývá, že jednotlivé kategorie upřednostňují různé typy značení. Věková kategorie 18-25 preferuje jednoznačně značení směrovými tabulemi, ostatní kategorie dávají přednost spíše značení turistickými značkami (tabulka 4).

Tabulka 3 *Chi-kvadrát, n=205.*

	Chi-kvadr.	Stupně volnosti	p
Pearsonův chí-kv.	26,91676	df=12	p=,00795
M-V chí-kvadr.	26,95063	df=12	p=,00786

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 4 *Vztah jednotlivých věkových kategorií ke značení tras, n=205.*

Věková kategorie						
Značení trasy	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	nad 65
Bez značení	8,82%	13,64%	9,84%	9,09%	9,09%	27,00%
Směrové tabule	67,65%	25,00%	44,26%	39,39%	18,18%	27,00%
Turistické značky	23,53%	61,36%	45,90%	51,52%	72,73%	45,00%

Zdroj: Vlastní výzkum

4.3.1.3 Pohlaví – délka trasy

Ženy chtějí nejčastěji absolvovat trasy v délce 5-15 km. Muži, jelikož jsou fyzicky zdatnější, mají raději stezky nad 15 km (tabulka 6).

Tabulka 5 *Chi-kvadrát, n=205.*

	Chi-kvadr.	Stupně volnosti	p
Pearsonův chí-kv.	11,02299	df=2	p=,00404
M-V chí-kvadr.	11,12281	df=2	p=,00384

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 6 *Vztah pohlaví při volbě délky trasy, n=205.*

Délka trasy	Pohlaví	
	Žena	Muž
Do 5 km	16,07%	19,35%
5-15 km	58,93%	36,56%
Nad 15 km	25,00%	44,09%

Zdroj: Vlastní výzkum

5 DISKUSE

Správa národního parku Šumava se snaží o vytváření podmínek pro šetrný a trvale udržitelný turismus, proto usiluje o vznik a zkvalitňování volno-časové nabídky. Významný přínos pro rozvoj cestovního ruchu ve vymezené oblasti poskytuje síť naučných stezek. Vzhledem k tomu, že se stezky nacházejí v atraktivní oblasti Šumavy, patří mezi velice oblíbené a jsou často vyhledávané návštěvníky. Kombinací pohybu, čerstvého vzduchu a zajímavých informací se mohou návštěvníci zotavit, načerpat nové síly a duševní pohodu.

V geografických charakteristikách jednotlivých stezek nebyli identifikovány významnější odlišnosti, neboť všechny stezky se nacházejí v relativně blízké vzdálenosti. Jelikož se vymezená oblast nachází v centrální části Šumavy, z provedené analýzy vyplynulo, že krajinný pokryv tvoří především jehličnaté lesy s uzavřeným výhledem. Povrch naučných stezek je nejčastěji zastoupen šotolinou s kamenným štětem, přičemž všechny stezky byly bez problémů schůdné a kvalitu jednotlivých povrchů lze označit za uspokojivou. Stezky se nacházejí ve 3 geomorfologických okrscích, největší podíl byl zaznamenán v geomorfologickém okrsku Svojšské hornatiny. Klima je na celém území chladné.

Všechny sledované stezky jsou spíše určeny pro pěší turistiku, pouze 2 je možné absolvovat i na kole. Jelikož cykloturistika je na Šumavě nejrychleji se rozvíjející forma turistiky, je možné k naučným stezkám pro pěší dojet na kole a následně pokračovat pěšky. U naučných stezek Chalupská Slat', Jezerní Slat' a Tříjezerní Slat' jsou pro tuto variantu nainstalovány kolostavy. Ve vymezené oblasti bylo zaznamenáno také 5 stezek vhodných pro vozíčkáře i pro rodiče s kočárky. V celé oblasti je dostatečné množství odstavných parkovišť, které jsou v bezprostřední blízkosti naučných stezek.

Na naučných stezkách bylo nalezeno 48 informačních panelů, z nichž 25 se nachází ve výborném stavu, zbylé panely jsou staršího data. Tematicky jsou tyto panely nejčastěji zaměřeny na místní krajinu, osobnost Karla Klostermanna a na historii různých typů pamětihodností. Z výsledku provedené analýzy je zřejmé, že většina tabulí je doplněna kresbami. Na 6 tabulích byl zaznamenán příliš dlouhý text, který návštěvník při letmém čtení není schopen plně vnímat, natož vstřebat. Za další nedostatek lze označit absenci interaktivních prvků na tabulích a také nedostatečné množství otázek podněcující zamyšlení.

Z dotazníkové šetření vyplývá, že Šumavu nejčastěji navštěvují lidé ekonomicky aktivní, nejvíce zastoupená je věková kategorie 36-45 let. Tito lidé zde tráví svůj volný čas především aktivně, naopak lidé nad 66 let jsou pro tuto oblast spíše vzácnějšími návštěvníky, neboť šumavský terén je pro ně fyzicky hodně náročný. Mnoho lidí navštěvuje naučné stezky opakovaně, což svědčí o stále větší oblibě těchto stezek. Rostoucí zájem o naučné stezky má příznivý vliv i pro vymezenou oblast, mnoho návštěvníků usiluje o opětovný návrat.

Nejvíce dotázaných preferuje dopravu ke stezkám autem, nebo veřejnou dopravou. Volba veřejné dopravy je jistě velice pozitivní zpráva. Při svých výletech dává nadpoloviční většina návštěvníků přednost začátku a konci naučné stezky v jiném bodě. Poté je možné využít v letní sezóně tzv. zelených autobusů, které zajišťují přepravu po Šumavě. Zelené autobusy mají za cíl odlehčit chráněnému území od osobních aut, přičemž samy tyto autobusy jezdí na ekologičtější bionaftu. S přibývajícím počtem cyklistů je zároveň nabízena i přeprava jízdních kol. Rozdělením návštěvníků do věkových kategorií byly nalezeny podstatné rozdíly v preferenci dopravy ke stezkám.

Nejoblíbenějším prostředkem pro získávání informací o naučných stezkách jsou informační tabule. Při elektronickém vyhledávání informací je největším problémem nepřehlednost a neucelenost internetových stránek. Chybí zde jednotná databanka, který by poskytovala aktuální informace o jednotlivých stezkách. Příkladem je Klostermannova naučná stezka, o které nelze na internetu nalézt téměř žádné informace, ačkoliv tato stezka je v provozu již třetím rokem.

Segmentováním pohlaví ve vztahu k délce naučných stezek vyplývá, že ženy jednoznačně upřednostňují délku trasy 5-15 km, zatímco muži mají raději délku nad 15 km. Jedinečná poloha Šumavy vybízí k propojení stezek se sousedním Bavorskem.

Nejvíce respondentů navštěvuje naučné stezky tradičně pěšky, nebo na kole. Stále větší poptávka je také zaznamenána o nově se rozvíjející aktivity, mezi něž patří hippoturistika, či in-line skating. Možnost absolvování některých naučných stezek na koni, či na in-linech by jistě přilákalo více návštěvníků, což by mělo pozitivní dopad na zlepšení ekonomické situace dané oblasti.

6 NÁVRH PROJEKTU

„Návrh projektu je modelem praktické aplikace výzkumu, představeném v předcházejících kapitolách. Projekt má sloužit pouze jako součást závěrečné práce a jako doklad pochopení problematiky stanoveného tématu. Vzhledem k tomu, že práce jsou zveřejňovány, je nutné zdůraznit, že návrh projektu je vypracován tak, aby byl reálně proveditelný, nikoliv však s jakýmkoliv úmyslem jej jakkoliv realizovat a nezavazuje nikoho – autorku, vedoucího práce, ani jakoukoliv složku dále v této kapitole zmíněnou – k jakékoliv zodpovědnosti související s tímto návrhem.“ (Navrátil, 2011c)

6.1 Úvodní informace a název projektu

Šumava je přitažlivou turistickou destinací, proto je potřebné nezanedbávat rozvoj stávajících produktů cestovního ruchu a vyvíjet neustálou snahu o vybudování produktů nových. Na základě provedené analýzy aktuální nabídky naučných stezek a posouzení preferencí návštěvníků jsem se rozhodla pro rozšíření naučné stezky Les o interaktivní tabule, neboť v daném regionu žádná z těchto stezek daný produkt nenabízí a vymezený region tyto prvky zcela jistě postrádá. Součástí projektu je také dovybavení stezky venkovním zařízením a vydání odpovídajícího propagačního materiálu.

Název by měl v návštěvnicích vyvolat určitou přitažlivost, oslovit určitou skupinu návštěvníků a vzbudit zájem pro poznání dané stezky. Dosavadní název „Naučná stezka Les“, bude změněn na „Interaktivní naučná stezka Les“. Změna názvu by měla jasně demonstrovat, co daná stezka nabízí.

6.2 Cíl projektu

6.2.1 Všeobecný cíl

Hlavním všeobecným cílem projektu je využít potenciál vybrané naučné stezky Les, zvýšit její atraktivitu, návštěvnost a konkurenceschopnost, přilákat nové návštěvníky a podpořit zájem se do dané oblasti opakovaně vracet. Dojde k rozšíření nabídky produktu

cestovního ruchu, což přispěje ke zvýšení návštěvnosti nejen této naučné stezky, ale i k podpoře rozvoje cestovního ruchu v dané oblasti.

6.2.2 Specifický cíl

Specifickým cílem projektu je rozšíření stávající naučné stezky Les o interaktivní tabule a prvky, což bude znamenat zatraktivnění této oblasti především pro rodiny s dětmi. Taktéž bude naučná stezka vhodným doplňkem pro školní zájezdy. Smyslem je vytvoření pozitivního vztahu návštěvníků k přírodě a to především k dané oblasti za pomoci nenásilné formy vzdělání školy hrou.

6.2.3 Lokalizace projektu

- Stát (NUTS 1): Česká Republika,
- Region (NUTS 2): CZ03 – Jihozápad,
- Kraj (NUTS 3): CZ031 – Jihočeský,
- Okres (NUTS 4): CZ0315 – Prachatice,
- Obec (NUTS 5): CZ0315545902 – Borová Lada
- Katastrální území 707899 – Borová Lada.

6.3 Management projektu

Zadavatelem projektu byl mohla být NP a CHKO Šumava, která je současně i správcem dané stezky.

6.3.1 Obecná charakteristika zadavatele a hlavní činnost

Správa Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava je příspěvkovou organizací, která byla zřízena rozhodnutím ministra životního prostředí v souvislosti se zřízením Národního parku Šumava v dubnu roku 1991.

Hlavní náplní činnosti správy je výkon státní správy na úseku ochrany přírody a krajiny, ochrany zemědělského půdního fondu, myslivosti a rybářství v rozsahu daném zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Správa NP a CHKO Šumava také spravuje státní majetek, především zajišťuje péči o lesní pozemky a porosty, některá nelesní území a drobné vodní toky v NP Šumava. Profesionální strážci NP Šumava poskytují informace návštěvníkům a dohlížejí na dodržování ochranného režimu.

6.3.2 Pracovní náplň pracovníků projektového týmu

Pro dosažení výše uvedených cílů projektu byl sestaven kvalitní projektový tým, ve kterém jednotliví členové mají určitou odpovědnost a kompetence odpovídající jejich skutečné odborné kvalifikaci, schopnostem, dovednostem a znalostem. Celý tým je podpořen vhodným technickým, finančním i administrativním zázemím nutným pro úspěšnou realizaci projektu.

6.3.2.1 Hlavní manažer projektu

Projektový manažer je osoba zodpovědná za celkové řízení projektu i za dosažení stanovených cílů projektu. Projektový manažer ručí za průběh projektu ve všech fázích tzn. definuje, vede a koordinuje projektový tým, schvaluje harmonogram projektu, zajišťuje finanční zdroje, spolupracuje při tvorbě projektové žádosti, odpovídá za realizaci jednotlivých aktivit v rámci projektu, vede pracovní jednání a porady, rozhoduje v krizových situacích, ručí za správnost výběrových řízení, zajišťuje udržitelnost projektu, dohlíží nad průběhem provozní fáze projektu, spolupracuje při tvorbě závěrečné zprávy a žádosti o vyplacení dotace včetně příloh.

6.3.2.2 Asistent hlavního manažera

Spolupracuje při tvorbě projektové žádosti a na přípravě projektu, zajišťuje řešení operativních problémů, odpovídá za pomocné činnosti vázané na řízení projektu, spolupracuje na potřebné administrativě k projektu, vedení dokumentace jednotlivých aktivit, přispívá k tvorbě závěrečné zprávy a žádosti o vyplacení dotace.

6.3.2.3 Finanční manažer

Finanční poradce se zabývá řízením ekonomické stránky projektu, realizuje čerpání finančních prostředků v souladu s rozpočtem v návaznosti na realizované aktivity, zabezpečuje finanční toky, vede účetnictví projektu, řeší investiční otázky související s provozní fází, spolupracuje s kontrolními orgány při finanční kontrole projektu, spolupracuje na zajištění administrativy potřebné k projektu.

6.3.3 Výběr dodavatelů

Zakázky projektu byly rozděleny do třech výběrových řízení:

- veřejná zakázka na dodávku interaktivních tabulí,
- veřejná zakázka na dodávku turistického posezení a odpadkových košů,
- veřejná zakázka na dodávku propagačních materiálů.

Výběr dodavatelů proběhne v souladu se zákonem č.137/2006 Sb. o veřejných zakázkách. Na základě výzvy proběhne výběrové řízení, kde budou výběrovou komisí posuzovány nabídky. Hlavním hodnotícím kritériem bude celková výše nabídkové ceny bez DPH.

6.4 Technické a technologické řešení projektu

6.4.1 Technické řešení naučné stezky

V projektu nebylo plánováno s úpravou cesty stávající naučné stezky, neboť současný stav je vyhovující. Trasa dlouhá 3660 m je tvořena převážně kamenným podložím a asfaltem. Celá trasa se nachází na území NP a CHKO Šumava, proto je nutné respektovat zákon č. 114/1992 Sb., O ochraně přírody a krajiny.

6.4.2 Technické řešení mobiliáře na stezce

Naučná stezka je v současnosti osazena 7 naučnými tabulemi, které jsou rovnoměrně rozmístěné po celé trase. Na začátku stezky je umístěno turistické posezení. Pro potřeby

projektu budou vyrobeny 3 interaktivní tabule, 1 turistické posezení a 3 odpadkové koše. Značení naučné stezky a stávající vybavení je v současné době dostačující, tudíž se v projektu nepočítá s dalšími úpravami

6.4.2.1 Interaktivní tabule

Navrhované interaktivní tabule by měly sdělovat zábavnou a prožitkovou formou zajímavosti z okolní přírody i možnosti její ochrany. Jednotlivé tabule budou obsahovat výrazné výtvarné zpracování, které bude napomáhat dětem rozvíjet jejich fantazii i psychomotorické schopnosti, přičemž je kladen důraz na prožitek víc než na informace. Na jejich vytvoření bude použito výhradně přírodních materiálů, tak aby nebyl narušen ráz okolní krajiny. Tabule budou osazeny tak nízko, aby na ně pohodlně viděli i nejmenší návštěvníci. Celodřevěná konstrukce bude vyrobena z tvrdého dřeva a bude se skládat z nosných sloupků, ze střechy a desky z prken. V terénu budou ukotveny pomocí ocelových kotev do patek z prostého betonu, aby nedošlo k jejich vyvrácení či spadnutí. Všechny tabule budou natřeny ochranným nátěrem .

Interaktivní tabule č.1. „Zvířecí stopy“

Na začátku stezky u prvního informačního panelu bude umístěna první interaktivní tabule. Hlavní panel bude rozdělen na 9 malých tabulek, které budou nezávisle na sobě otáčecí. Z jedné strany budou na tabulkách vyobrazeny zvířata žijící v okolních lesích Borových Lad, z druhé strany tabulky nalezneme stopy těchto zvířat.

Interaktivní tabule č.2 „ Stromy“

Další interaktivní panel bude osazen zhruba v polovině trasy u vyhlídkové věže. Na tomto panelu budou nakresleny stromy nacházející se v blízkosti a budu nutné jim přiřadit níže zobrazené listy (či jehličí) pomocí posuvných částí.

Interaktivní tabule č.3 „Bobuloviny“

Poslední interaktivní panel bude nainstalován u posledního zastavení této naučné stezky. Na tomto panelu budou zobrazeny keře jednotlivých místních bobulovin a pod odkrývacími poli nalezneme jejich plody.

Na jednotlivých grafických návrzích interaktivních tabulí bude spolupracovat NP a CHKO Šumava s vybranou dodavatelskou firmou. Místa pro osazení tabulí budou volena tak, aby nebránila při manipulaci s těžkou lesní technikou.

6.4.2.2 Turistické posezení a odpadkové koše

Na začátku naučné stezky při vstupu do lesa je již umístěno jedno turistické posezení. Druhé posezení bude proto umístěno nedaleko poslední informační tabule při východu z lesa, kde budou mít návštěvníci možnost kochat výhledem na okolní krajinu. Turistické posezení se bude skládat ze dvou lavic z kulatiny a stolu. Posezení bude ukotveno pomocí ocelových kotev do betonových patek, aby se předešlo případnému odcizení. Konstrukce bude vyrobena z tvrdého dřeva a bude dostatečně chráněná nátěry zabraňující rychlé stárnutí. Obě dvě posezení budou doplněna odpadkovým košem. Odpadkový koš bude též nainstalován k vyhlídkové věži, která je zajisté také častou zastávkou návštěvníků.

6.4.2.3 Propagační materiál

Hlavním výstupem pro prezentaci bude propagace prostřednictvím webových stránek a jejich následné propojení na webové portály. Bude aktualizován odkaz na webových stránkách NP a CHKO Šumava, kde návštěvníci najdou důležité informace o naučné stezce a především o jednotlivých interaktivních tabulích. Součástí bude nejen jejich technický popis, ale také mnoho fotografií, vyobrazena bude též i užitečná mapka s lokalizací tabulí. Dále budou informace umístěny na těchto webových stránkách:

- Informační portál Šumavy a Šumavského podhůří – Šumava region,
- Informační server ŠumavaNET.CZ,
- Oficiální rozcestník cestovního ruchu turistického regionu Šumava,
- Internetové infocentrum Šumava.

K naučné interaktivní stezce bude také vydán rozkládací průvodce. Průvodce bude obsahovat 3 listy formátu A5 s názvem „Interaktivní naučná stezka Les“. Naučná stezka zde bude představena kompletně včetně důkladného popisu interaktivních tabulí. Součástí budou také barevné fotografie, informace o dopravní dostupnosti, o charakteru stezky, chybět nebude ani mapka s vyznačením tabulí, odpočívadel a vyhlídkou. Průvodce bude vydán také v anglické a německém jazyce. Náklad bude přibližně 10000 výtisků, které budou umístěny především do informačních turistických center v dané oblasti.

Dalším nástrojem pro zvýšení informovanosti veřejnosti o rozšíření naučné stezky budou také zprávy prostřednictvím místních a regionálních periodik např. Klatovský deník, Prachatický deník, MF Dnes – regionální příloha. Stezka bude také představena na veletrhu cestovního ruchu For Travel v Praze.

6.5 Zajištění investičního a oběžného majetku

Veškerý hmotný majetek potřebný pro rozšíření naučné stezky byl již zmíněn v kapitole 6.4.2. Celkové investiční náklady projektu zahrnují především náklady na vytvoření projektové dokumentace, na vybavení mobiliářem, zabudování těchto zařízení na vytyčená místa a náklady spojené s vytvořením propagačních materiálů. Při určení těchto nákladů se vycházelo z platných cen na základě obvyklých cen odpovídajících současné situaci na trhu. Ceny jsou uvedeny v korunách českých (tabulka 7).

Projekt bude proveden jednotlivými dodavateli vybranými na základě výběrového řízení.

Během dalších 5 let se nepočítá s dalšími dodatečnými investicemi, tudíž nevzniknou žádné další náklady. Předpokládaná životnost vybavení naučné stezky přesahuje dobu pěti let. Rizikem je pouze vandalismus a případné přírodní katastrofy (požár, vichřice apod.)

Tabulka 7 Rozpočet projektu.

Rozpočtová položka	Počet kusů	Jednotková cena bez DPH	Cena bez DPH	DPH	Cena s DPH
PŘEDINVESTIČNÍ ETAPA					
Projektová dokumentace	1	15000	15000	3000	18000
INVESTIČNÍ ETAPA					
Pořízení vybavení					
Interaktivní tabule č.1	1	45000	45000	9000	54000
Interaktivní tabule č.2	1	45000	45000	9000	54000
Interaktivní tabule č.3	1	45000	45000	9000	54000
Odpočívadlo	1	25000	25000	5000	30000
Odpadkové koše	3	1500	4500	900	5400
Dopravné	250	20	5000	1000	6000
Instalace vybavení					
Usazení interaktivních tabulí	3	1250	3750	750	4500
Usazení odpočívadla	1	950	950	190	1140
Usazení odpadkových košů	3	260	780	156	936
Propagace NS					
Grafický návrh průvodce	1	1500	1500	300	1800
Překlad textů	4	330	1320	264	1584
Výtisk průvodce	10000	3	30000	6000	36000
Aktualizace webové stránky	1	1500	1500	300	1800
Internetové odkazy	4	2000	8000	1600	9600
PROVOZNÍ ETAPA					
Řízení projektu	1	45000	45000	9000	54000
Celkové náklady na projekt			287300		344760

Zdroj: Vlastní zpracování

6.6 Finanční plán a zdroj financování projektu

Rozpočet projektu

Rozpočet byl již předložen v kapitole 6.5., náklady jsou stanoveny v tabulce 7. Celkové investice jsou vyčísleny na částku 344 760,- Kč vč. DPH. Nezíská-li NP a CHKO Šumava potřebné dotace, dojde k navýšení rozpočtu o úroky z úvěru.

Příjmy z projektu

Realizace rozšíření naučné stezky není ziskovou investicí, nelze tedy očekávat žádné příjmy. Záměrem je veřejně prospěšná aktivita. Přínosem je zvyšování enviromentálního uvědomění a také zvýšení atraktivity vymezené oblasti .

Zdroj financování

Pro realizaci projektu je nejdůležitější nalézt vhodný zdroj financování. Nejsnadnější variantou se nabízí financování z vlastních zdrojů, pokud žadatel disponuje dostatečným vlastním kapitálem. Nedisponuje-li žadatel tímto kapitálem, lze také využít zdroje cizí ve formě různých úvěrových produktů od soukromých investorů. Mezi nejdůležitější zdroje financování ovšem v současné době patří operační programy financované z fondů Evropské unie, krajské fondy, finanční mechanismy EHP a Norska a Program rozvoje venkova.

Na projekt „Interaktivní naučná stezka Les“ podá NP a CHKO Šumava žádost o dotaci z Programu podpory obnovy přirozených funkcí krajiny. Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK) je národní dotační program Ministerstva životního prostředí podporující investiční i neinvestiční záměry realizující adaptační opatření zmírňující dopady klimatické změny na vodní, lesní i mimolesní ekosystémy.

Program se dělí na 6 podprogramů, které se liší předmětem podpory a možnými žadateli:

- 115 162 – Zajištění povinností orgánů ochrany přírody ve vztahu k zvláště chráněným územím a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany ptačích oblastí a evropsky významných lokalit
- 115 163 – Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů
- 115 164 – Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní ekosystémy
- 115 165 – Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na nelesní ekosystémy
- 115 166 – Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na lesní ekosystémy
- 115 167– Zajištění podkladových materiálů pro zlepšování přírodního prostředí a monitoring krajinných programů

Žádost o financování projektu bude podána konkrétně na podprogram 115 162, z kterého lze čerpat finanční prostředky na údržbu a opravy turisticky značených cest, naučných stezek ve zvláště chráněném území (náleží sem - Národní park, Chráněná krajinná

oblast, Národní přírodní rezervace, Přírodní rezervace, Národní přírodní památka, Přírodní památka) a na výrobu, umístění, následnou údržbu a případné odstranění informačních tabulí ve zvláště chráněném území a jiného neinvestičního vybavení stezek (návštěvnické infrastruktury) (AOPK ČR, 2011). Příjemcem finančních prostředků z programu 115 162 mohou být správy národních parků a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, což navrhovaný projekt splňuje. Další podmínkou pro přiznání dotace je, že hlavním záměrem projektu nesmí být generování zisku. Na jednoleté i víceleté realizace je poskytována dotace až do výše 100% celkových nákladů projektu.

Při posuzování žádosti se posuzuje projekt dle kritérií pro hodnocení z hlediska zabezpečení a realizace cílů programu. Po schválení posouzení je vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace. Financování obvykle probíhá tak, že žadatel dotace posílá faktury od zhotovitele rovnou do banky, kde má zřízen speciální účet. Na závěr akce je provedeno protokolárně závěrečné hodnocení – pokud se objeví pochybení, či nesrovnalosti, dotčená část dotace se vrací zpět.

6.7 Harmonogram projektu

Součástí projektu je také harmonogram dělící se na předinvestiční, investiční a provozní etapu. Časové rozložení dílčích aktivit projektu se předpokládá zhruba v délce necelých 2 let. Realizace jednotlivých aktivit je uvedena měsících, zohledněny jsou i časové rezervy (tabulka 8).

Tabulka 8 Časový harmonogram.

Rozpočtová položka	1.rok					2.rok												3.rok			
	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	
PREDINVESTIČNÍ ETAPA																					
Projektová dokumentace																					
Výběrové řízení																					
Podání žádosti o dotaci																					
INVESTIČNÍ ETAPA																					
Pořízení vybavení																					
Interaktivní tabule č.1 - zhotovení																					
Interaktivní tabule č.2 - zhotovení																					
Interaktivní tabule č.3 - zhotovení																					
Odpočívadlo																					
Odpadkové koše																					
Doprava																					
Instalace vybavení																					
Usazení interaktivních tabulí																					
Usazení odpočívadla																					
Usazení odpadkových košů																					
Propagace NS																					
Grafický návrh průvodce																					
Překlad textů																					
Výtisk průvodce																					
Aktualizace webové stránky																					
Internetové odkazy																					
PROVOZNÍ ETAPA																					
Řízení projektu																					
Podání žádosti o proplacení																					
Slavnostní otevření stezky																					
Provoz interaktivní stezky																					

Zdroj: Vlastní zpracování

7 ZÁVĚR

Vymezená oblast Šumavy má vysoký potenciál pro rozvoj a využití území pro různé aktivní formy cestovního ruchu. Součástí udržitelného rozvoje cestovního ruchu dané oblasti je zřizování a udržování naučných stezek, které umožňují šetrnou formou seznámit návštěvníky s místními přírodními a kulturními hodnotami. Hlavním záměrem bakalářské práce bylo zhodnocení využití současného stavu naučných stezek, určení preferencí návštěvníků k nejvýznamnějším atributům těchto stezek a následně na základě zjištěných analýz podání optimalizačního návrhu.

Po identifikaci jednotlivých naučných stezek za pomoci sekundárních zdrojů, proběhlo terénní šetření s cílem zaznamenání hlavních proměnných. Mezi hlavní ukazatele byl zařazen typ povrchu, výhledu, krajinného pokryvu, geomorfologie, klima a také byly zmapovány jednotlivé tabule naučných stezek. Mezi jednotlivými geografickými charakteristikami nebylo nalezeno významnějších odlišností. Souhrnná délka naučných stezek činí 34511 m. Z 8 naučných stezek je 6 přístupných pouze pěšky, 2 stezky jsou vhodné pro cykloturistiku. Nebyli opomenuti ani lidé na vozíčku, neboť 5 stezek má vhodný terén i pro ně.

Jelikož se tabule naučných stezek nacházejí v atraktivním šumavském prostředí, je zřejmé, že nejvíce tabulí je zaměřeno především na tuto krajinu a také na osobnosti Karla Klostermanna, který je s Šumavou neodmyslitelně spjat.

Zhodnocením struktury návštěvníků vymezené oblasti vyplynulo, že nejčastěji zastoupenou skupinou jsou lidé v intervalu mezi 36-45 rokem, většinou české národnosti. Starší lidé danou oblast navštěvují spíše ojediněle, neboť terén je zde pro ně dost náročný. Mezi jednotlivými návštěvnickými segmenty byly zaznamenány významné rozdíly v postojích k atributům naučných stezek. Rozdílnost byla prokázána především u respondentů různých věkových kategorií ve vztahu k dopravě ke stezce, značení tras a preference zaměření naučných stezek. Prokázán byl také vliv pohlaví na výběr délky naučné stezky.

Nejčastěji zastoupenou skupinou jsou návštěvníci mezi 36-45 rokem, tudíž lze předpokládat, že cestují do vymezené oblasti s dětmi. Z provedeného šetření vyplývá, že právě děti jsou opomenutou skupinou návštěvníků, neboť v dané oblasti nebyly identifikovány žádné speciální produkty pro tuto cílovou skupinu. Přitom právě rodiny s dětmi patří mezi významnou cílovou skupinu a její podíl na ekonomických přínosech

z cestovního ruchu se neustále zvyšuje. V rámci projektu optimalizace jsem se rozhodla pro návrh rozšíření naučné stezky o interaktivní tabule a mobiliář, jehož součástí je také vydání odpovídajícího propagačního materiálu. Záměrem projektu je napomáhat rozvíjet fantazii a psychomotorické schopnosti dětí, vytvořit pozitivní vztah k okolní přírodě pomocí zábavné a nenásilné formy. V končném efektu pak dojde ke zvýšení atraktivity daného území, což znamená zvýšenou návštěvnost a tím i zvýšenou životní úroveň místních obyvatel. Návrh rozšíření naučné stezky byl proto vytvořen tak, aby na jeho základě mohla proběhnout realizace.

Vytyčené cíle práce byly naplněny a získané výsledky práce odrážejí faktický stav cestovního ruchu v rámci naučných stezek vymezené oblasti. Výsledné poznatky by mohly být vhodným podkladem pro vyvození potenciálního rozvoje a pro tvorbu podnikatelského záměru. Cílem je vytvoření konkurenceschopné nabídky pro účastníky cestovního ruchu.

8 SUMMARY

The examined area of the Bohemian Forest has large potential for development of tourism. This involves the establishing and maintaining of nature trails that inform the visitors about natural and cultural topics in environmentally friendly way. The main goal of this bachelor thesis is evaluation of the current condition of nature trails, identification of visitors' preferences and subsequent suggestion of possible optimisations based on performed analyses.

The in place examination of nature trails was performed in order to register the chosen criteria. These were type of surface, view, vegetation, geomorphology and climate. Moreover, the location of information tables was recorded. No significant differences were identified among the geographic characteristics. The total length of the nature trails is 34 511m. 6 of 8 nature trails are accessible only on foot, only 2 are suitable for cycling, 5 are suitable also for disabled persons. The information tables are devoted to Bohemian Forest and to Karel Klostermann.

The average age of visitors is between 36-45 years, mainly of Czech nationality. This group of visitors usually visits the Bohemian Forests together with their children. Older people find this area inconvenient and difficult.

The local investigations show that children are neglected group of visitors since no items suitable for children were identified. That is why I propose to extend the current nature trails by interactive tables, equipment and promotional materials focused on children. The purpose of this project is to develop fantasy and psychomotoric abilities of children, to create positive attitude of children to the nature in enjoyable and spontaneous way and to attract more visitors to this area. Subsequently, it should improve the level of living of local inhabitants since families with children bring important part of revenues to local tourism and their importance increases from year to year.

The goals of this bachelor thesis were achieved, the real situation of tourism in chosen area was described and the optimization modifications were proposed. The bachelor thesis also describes the possible realisation of proposed modification of the nature trails. The findings could be used for further development of local tourism and of business.

9 SEZNAM PRAMENŮ A POUŽITÉ LITERATURY

- ALBRECHT, J. et al. *Chráněná území ČR, Českobudějovicko*. (1. vydání). Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, 2003. 736 s.
- AOPK ČR Finanční nástroje péče o přírodu a krajinu [online]. C2011 [cit. 2011-03-22]. Dostupný z : <<http://www.dotace.nature.cz/115-162-programy.html>>.
- BERNHARDT, T. et al. *Šumava bez hranice. Šumava – Bavorský les – Mühlviertel*. Plzeň: Starý most s.r.o., 2006. 312 s. ISBN 80-239-8063-7.
- BÍLEK, J. *Naučné stezky Jižní Čechy a Šumava*. České Budějovice: PROTISK s.r.o., 2007. 116 s. ISBN 978-80-239-97231.
- ČERMÁKOVÁ, A., STŘELEČEK, F. *Statistika I*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta.
- ČERTÍK, M. et al. *Cestovní ruch. Vývoj organizace a řízení*. (1. vydání). Praha: OFF, 2001. 352 s. ISBN 80-238-6275-8.
- ČEŘOVSKÝ, J., ZÁVESKÝ, A. *Stezky k přírodě*. (1. vydání). Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. 240 s. ISBN 80-04-22378-8.
- DANĚK, A., GLET, J. *Dovolená – autem-pěšky-na kole Šumava CHKO- Národní park*. (1.vydání). Ostrava: MIRAGO 2002. 95 s. ISBN 80-86617-02-5.

- DRÁBEK, K. *Naučné stezky a trasy*. (1. vydání). Praha: Dokořán, 2005. 275 s. ISBN 80-7363-044-3.
- FIALOVÁ, J., SCHNEIDER, J., VYSKOT, I. *Krajinná rekreologie*. Brno: Mendlova zemědělská a lesnická univerzita, 2008. 135 s. ISBN 978-80-7375-200-2.
- FOTR, J., SOUČEK, I. *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování*. (1.vydání). Praha: Grada, 2005. 356 s. ISBN 80-247-0939-2.
- GOELDNER, CH. R., RITCHIE, J. R. B. *Tourism: Principles, Practices, Philosophies*. 11th Edition. New York: Wiley, 2008. 624 s. ISBN 978-0-470-08459-5.
- HINDLS, R., et al. *Statistika pro ekonomy*. (4.vydání). Praha: Professional Publishing. 415 s. ISBN 80-86419-52-5.
- HOLEČEK, M., MARIOT, P., STRÍDA, M. *Zeměpis cestovního ruchu*. (1.vydání). Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, s.r.o., 2001. 99 s. ISBN 80-86034-39-9.
- HOLUBOVÁ, J., PETRŮ, Z. *Ekonomika cestovního ruchu*. (3. uprav. vydání). Praha: Idea Servis, konsorcium, 1994. 94 s. ISBN 1866-017-84.
- HORNER, S., SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. (1. vydání). Praha: GRADA Publishing, 2003. 488 s. ISBN : 80-247-0202-9.

- HRALA, V. *Geografie cestovního ruchu*. (2. vydání). Praha: Vysoká škola ekonomická Praha, 2000. 109 s. ISBN 80-245-0099-X.
- INDROVÁ, J. et al. *Cestovní ruch I*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická Praha, 2004. 114 s. ISBN 80-245-0799-4.
- JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing cestovního ruchu*. (1. vydání). Praha: Grada, 2009. 288 s. ISBN 978-80-247-3247-3.
- KRAUS, J. et a. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. Praha: Academia, 2006. 879 s. ISBN 80-200-1415-2.
- MALÁ, V. *Cestovní ruch*. (1. vydání). Praha: Vysoká škola ekonomická Praha, 1999. 83 s. ISBN 80-7079-443-7.
- MARIOT, P. *Geografia cestovného ruchu*. (1. vydání). Bratislava: Akadémia, 1983. 252 s.
- MARTAN, M. Šumava. *Nejkrásnější turistické trasy*. (1.vydání). Plzeň: Nakladatelství KLETR, 2009. 160 s. ISBN 80-85822-05-9.
- MIRVALD, S. et al. *Geografie cestovního ruchu*. (3. vydání). Plzeň: Západočeská univerzita, 1996. 127 s. ISBN 80-7082-288-0.
- NAUŠ, B., ZÁVESKÝ, A. *Naučné stezky prachatického okresu*. Prachatice: CEV Dřípatka Prachatice, 1992. 23 s.

- NAVRÁTIL, J. [a]. (2011): *Kostrá BP NS*, ver. 1 (11.2.2011) [online]. c2011 [cit. 2011-02-21]. Dostupné z: <<http://moodle09.ef.jcu.cz//mod/resource/view.php?id=7431>>.
- NAVRÁTIL, J. [b] (2011): *Vyhodnocení databází BP NS*, ver. 2 (11.2.2011) [online]. c2011 [cit. 2011-02-21]. Dostupné z: <<http://moodle09.ef.jcu.cz//mod/resource/view.php?id=7388>>.
- NAVRÁTIL, J. [c] (2011): *Prohlášení BP NS*, ver. 3 (11.2.2011) [online]. c2011 [cit. 2011-02-21]. Dostupné z: <<http://moodle09.ef.jcu.cz//course/view.php?id=176>>.
- OBČANSKÉ SDRUŽENÍ KAREL KLOSTERMANN – spisovatel Šumavy [online]. c2008 [cit. 2011-02-18]. Dostupný z : <<http://klostermann.wz.cz>>.
- PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s. ISBN 80-239-0152-4.
- PICEK, M. et al. *Cestovní ruch na Šumavě. Rozvojový koncept udržitelného cestovního ruchu*. Stachy: Regionální rozvojová agentura Šumava, o.p.s, 2007. 20 s.
- PRŮVODCE PO NAUČNÝCH STEZKÁCH V PRAZE A STŘEDNÍCH ČECHÁCH [online]. c2003-2010, [cit. 2010-01-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.stezky.info/ns/obecne-o-stezkach>>.
- REICHARDOVÁ, B., REICHARDT, J. *Stará Šumava: Pláně a Povydrří*. (1.vydání). 2005. 314 s.

- RITCHIE, J. R. B., CROUCH G. I. *The Competitive Destination: A Sustainable Tourism Perspective*. Oxon: CABI Publishing, 2003. 274 s. ISBN 0-85199-664 7.
- SVOZILOVÁ, A. *Projektový management*. (1.vydání). Praha: Grada, 2006. 356 s. ISBN 80-247-1051-5.
- ŠPRINCOVÁ, S., 1975: *Úvod do geografie cestovního ruchu*. (1. vydání). Učební texty PřF UP Olomouc, 74 s.
- ŠTEMBERK, J. *Naučné stezky okresů Prachatice- Freyung/Grafenau*. (1.vydání). Praha, 2005. 60 s. ISBN 80-7316-229-6.
- TOLASZ, R. et al. *Atlas podnebí Česka*. (1.vydání). Olomouc: Vydavatelství Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 255 s. ISBN 978-80-244-1626-7.
- VODÁK, V. *Naučná stezka Povydrří*. Praha, 1977. 36 s.
- VOJTKO, V. *Marketingový výzkum v kognitivních mapách*. (1.vydání). Zeleneč: Profess Consulting, 2008. 94 s. ISBN 978-80-7259-060-5.
- VYSTOUPIL, J. et al. *Základy cestovního ruchu*. (1. vydání). Brno: Masarykova univerzita, 2006. 119 s. ISBN 80-210-4167-6.

10 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	Chí-kvadrát, n = 205.....	66
Tabulka 2	Vztah jednotlivých věkových kategorií k dopravě ke stezce, n = 205.	66
Tabulka 3	Chí-kvadrát, n = 205.....	66
Tabulka 4	Vztah jednotlivých věkových kategorií ke značení tras, n = 205.....	67
Tabulka 5	Chí-kvadrát, n = 205.....	67
Tabulka 6	Vztah pohlaví při volbě délky trasy, n = 205.	67
Tabulka 7	Rozpočet projektu.....	77
Tabulka 8	Časový harmonogram.....	80

Seznam obrázků

<i>Obrázek 1.</i>	Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu, n=3660.	28
<i>Obrázek 2.</i>	Ortofotosnímek naučné stezky Les.....	29
<i>Obrázek 3.</i>	Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu, n = 444.	31
<i>Obrázek 4.</i>	Ortofotosnímek naučné stezky Chalupská Slat'.....	32
<i>Obrázek 5.</i>	Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu, n = 6 745.	34
<i>Obrázek 6.</i>	Ortofotosnímek naučné stezky Povydří.....	35
<i>Obrázek 7.</i>	Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu, n = 309.	37
<i>Obrázek 8.</i>	Ortofotosnímek naučné stezky Jezerní Slat'.....	38
<i>Obrázek 9.</i>	Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu, n = 186.	40
<i>Obrázek 10.</i>	Ortofotosnímek naučné stezky Tříjezerní Slat'.....	41
<i>Obrázek 11.</i>	Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu, n = 17 003.	43
<i>Obrázek 12.</i>	Ortofotosnímek naučná stezka Vchynicko - Tetovský kanál, n = 17 003.....	44
<i>Obrázek 13.</i>	Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu, n = 2 366.	46
<i>Obrázek 14.</i>	Ortofotosnímek naučné stezky Okolo kostelního vrchu.....	47
<i>Obrázek 15.</i>	Poměrové zastoupení ukazatele povrchu ve vztahu k výhledu, n = 3 798.	49
<i>Obrázek 16.</i>	Ortofotosnímek Klosteramnnovy naučné stezky.....	50
<i>Obrázek 17.</i>	Poměrové zastoupení ukazatele výhledu ve vztahu k povrchu, n = 34 511.	53
<i>Obrázek 18.</i>	Poměrové zastoupení využití půdy, n = 34 511.	54
<i>Obrázek 19.</i>	Zaměření informačních panelů, n = 48.	55
<i>Obrázek 20.</i>	Pohlaví a věk respondentů, n = 205.....	56
<i>Obrázek 21.</i>	Národnost respondentů, n = 205.....	57
<i>Obrázek 22.</i>	Zkušenost se stezkami, n = 205.....	58
<i>Obrázek 23.</i>	Preference dopravy ke stezkám, n = 205.....	59
<i>Obrázek 24.</i>	Preference při získávání informací o lokalitách, n = 205.....	60

<i>Obrázek 25.</i>	Preference značení stezek, n = 205.....	61
<i>Obrázek 26.</i>	Preference při volbě délky trasy, n = 205.....	62
<i>Obrázek 27.</i>	Preference způsobu trasování, n = 205.....	63
<i>Obrázek 28.</i>	Preference zaměření trasy.....	64
<i>Obrázek 29.</i>	Preference absolvování trasy, n = 205.....	65

11 SEZNAM PŘÍLOH

12 PŘÍLOHY